

ÅRSMELDING 2019

VESTAGDERMUSEET

VI FORTELLER DIN HISTORIE

Vest-Agder-museet er Sørlandets største museum. Gjennom bevaring, forskning, formidling og fornying skal vi gi publikum gode opplevelser og ny innsikt om livet i Vest-Agder.

Vest-Agder-museet skal organisere innsamling, bevaring, dokumentasjon, forskning og formidling av kunst- og kulturhistorien i Vest-Agder.

Museet har ansvaret for drift og forvaltning av de samlinger og anlegg som gjennom avtaler er en del av det konsoliderte museet.

Vi skal bidra til at kommunene i fylket får et godt museumstilbud, og at det legges til rette for frivillig deltakelse i det museale arbeidet. Museet skal også gi faglig bistand til andre museer eller samlinger som ikke er med i den konsoliderte enheten.

Alt museets arbeid skal utføres i samsvar med ICOMs etiske regelverk.

Forsidefoto: Kanonen på Kristiansand kanonmuseum ble i 2019 restaurert og tilbakeført til kamuflasjefarger fra 2. verdenskrig. Foto: Steinar Furu

Direktøren har ordet	5
2019 – høydepunktene	6
STYRETS ÅRSBERETNING	8
Vest-Agder-museet IKS – formål og organisasjonsform	8
Ansatte, frivillige og arbeidsmiljø	10
Utfordringer	12
Økonomiske forutsetninger og fortsatt drift	14
Takk til ansatte, frivillige og samarbeidspartnere	17
Revisors beretning	19
Årsregnskap 2019	22
Balanseregnskap 2019	24
Noter til årsregnskap 2019	25
ÅRSMELDING FRA VEST AGDER-MUSEET	33
Fornyng	33
Faglige prioriteringer	33
Besøkstall	35
Formidling og lokale aktiviteter	36
Arrangementer	39
Markedsarbeid	43
Forvaltning	43
Bygningsvern og vedlikehold ved avdelingene	45
Forskning	46
Nettverksarbeid	46
Støtte og tjenester til eksterne aktører og museer	47

”Vandring i julemørket” på
Kristiansand museum.

Hva slags museum er Vest-Agder-museet? Vi er et regionalt museum – eid av kommunene og fylkeskommunen i tidligere Vest-Agder fylkeskommune. Vi løser flere regionale oppgaver innenfor samlingsforvaltning, dokumentasjon, formidling – og bistand til lokalmuseene som ikke er en del av VAM. Samtidig er vi også et lokalt museum. Flere av våre avdelinger er viktige møtesteder i sine lokalsamfunn, ikke bare som museer, men også som «minikulturhus».

Museene samler inn, dokumenterer, bevarer og formidler den lokale historien. Vest-Agder-museet er i tillegg en nasjonal aktør. Når det gjelder museenes samfunnsrollearbeid, plastbåtens historie, jernbane-, industri- og krigshistorie har Vest-Agder-museet en nasjonal posisjon og forvalter nasjonalt viktige kulturminner.

Flere av museets ansatte arbeider også på et nasjonalt nivå, med roller i styret i Norges museumsforbund, Museumsforbundets seksjoner, Kulturrådet og ICOM. I 2019 har museet tatt steget videre som en internasjonal aktør innenfor samfunnsrolle og museumsetikk – gjennom initiativet til å opprette en ny komité for etiske dilemma i ICOM og gjennom prosjektet «Identity on the Line», et samarbeidsprosjekt med museer og universiteter i sju land. Prosjektet er støttet av EU-programmet Creative Europe, og Vest-Agder-museet er «Lead Partner».

D/S Hestmanden og krigsseilerhistorien er ett av museets nasjonale ansvarsområder. Helt siden før konsolideringen i 2016 har museet, styret og politikere arbeidet for å sikre skipet driftsmidler som muliggjør en langsiktig og forutsigbar drift med vedlikehold og formidling. I 2019 lyktes en med å få dette inn på statsbudsjettet for 2020.

Setesdalsbanen er et annet nasjonalt viktig kulturminne. Der er situasjonen omvendt. BaneNOR har varslet en ny vurdering – og mulig kutt i tilskuddet til de norske museumsbanene. Dette vil bety kroken på døra for banen, og det er derfor gledelig å se det engasjementet denne trusselen har vakt blant alle våre støttespillere.

Hvilken betydning kulturminnene museet forvalter har, ble i 2019 understreket på slutten av året, da Sjølingstad Uldvarefabrik ble formelt fredet. Bevaringen av fabrikken er viktig på mange måter, både som et særegent industrisamfunn, gjennom å være et av de få industriminnene knyttet til tidlige kvinnearbeidsplasser, men ikke minst fordi fabrikken er et levende kulturminne. Her bevarer og formidles ikke bare bygg og maskiner, men også kompetansen i å vedlikeholde og drifte disse. Dette er kanskje det viktigste aspektet ved Sjølingstad Uldvarefabrik.

At Vest-Agder-museet har en relevans for mange, vises gjennom et stadig økende besøk ved de fleste av våre museumsavdelinger. I realiteten har besøket også i år gått opp, hvis en ser bort fra Hestmanden som på grunn av manglende tilskudd måtte ligge ved kai i 2019. Museets slagord, «Vi forteller din historie», forplikter når det gjelder å være et museum for alle. Sørlandet har utfordringer med utenforskap. Museet mener derfor det er viktig å fortsatt kunne gi ut gratis årskort til familier med utfordrende økonomi, asylsøkere og innvandrere. For andre år arrangerer også Tingvatn forminnekamp og samarbeidspartnere «alternativ jul» i Hægebostad, et viktig tiltak som underbygger museets arbeid med å knytte sammen nasjonale utfordringer med lokale løsninger.

Høydepunkter 2019

D/S Hestmanden
- Norsk krigsseilermuseum

- Prosjektet «Identity on the Line» fikk tildelt midler fra Creative Europe. Samarbeid mellom sju land med Vest-Agder-museet som «Lead Partner».
- Økt besøk ved 8 av 11 avdelinger – besøksrekord i Flekkefjord og på Lista. Totalt besøkte nesten 120 000 personer Vest-Agder-museet i 2019.
- Etter flere års arbeid fra museet, styret, politikere og eksterne støttespillere fikk en i 2019 sikret varige vedlikeholdsmidler til D/S Hestmanden.
- Museet deler ut gratis årskort til familier med utfordrende økonomi og flyktninger.
- Mottatt kr 8 955 717 i ekstra prosjekttilskudd.
- Ny permanent utstilling om andre verdenskrig på Lista åpnet på Nordberg fort i juni.
- Restaureringen av den fredede Østhassel redningsstasjon var ferdig på sensommeren.
- Nye omvisningstilbud om spøkerier på Gimle Gård ble godt mottatt og trakk nye grupper besøkende til Gimle.
- Pedagogisk opplegg for KKG «Bjørnson og Collett på Gimle» knyttet sammen levende formidling, litteraturhistorie og lokalhistorie.
- Egenprodusert forestilling, «Vandring i julemørket» ble utsolgt ved Kristiansand museum og svært positivt mottatt.
- Markering av Gustav Vigelands 150-årsjubileum, med en rekke arrangementer for barn og voksne og utvikling av historisk vandring i Gustav Vigelands Mandal.
- Synlighet i sentrum ved pynting av tre historiske juletre m/info i butikkvindu i Gågada i Mandal.
- Over 10 000 besøkte Vest-Agder-museets juleverksted og utstilling på torvet i Kristiansand i desember.
- Ny vognhall for vedlikeholdsmaskiner fullført på Setesdalsbanen.
- Nytt publikumsmottak ved Kristiansand kanonmuseum ble fullfinansiert
- Kanonen på Kristiansand kanonmuseum ble restaurert og tilbakeført til kamouflasjefarger fra 2. verdenskrig.
- Sjølingstad Uldvarefabrik ble 10. desember fredet etter kulturminneloven §§ 15 og 19.
- Fokus på kompetanseheving – en person har gjennomført fagskolen og en har tatt fagbrev.
- Fokus på miljø – bl.a. gjennom etablering av oljeutskiller på Setesdalsbanen.
- Vikingting på Tingvatn med vekt på opplevelser og historisk håndverk ble nok en gang en stor suksess.
- Åpen julefeiring med fellesskap, mat, lek og gaver til alle – et viktig arrangement ved Tingvatn fornminnepark i samarbeid med frivillige.
- Det kulturellt støttede involveringsprosjektet «Sammen om fortellingen» startet opp med skoleprosjekter ved Kristiansand kanonmuseum og Flekkefjord museum.
- Boka «Plastic II – historier om plastbåten» kom ut på tampen av året og fikk gode anmeldelser lokalt og nasjonalt.
- Fra 2019 kan billetter, årskort og arrangementer samt museets publikasjoner kjøpes på nett.

VEST-AGDER-MUSEET IKS – formål, visjon og verdier

Vest-Agder-museet er organisert som et interkommunalt selskap med formål å organisere innsamling, bevaring, dokumentasjon, forskning og formidling av kunst- og kulturhistorien i Vest-Agder. Museet har ansvar for drift og forvaltning av de samlinger og anlegg som gjennom avtaler er del av det konsoliderte museet.

Vest-Agder-museets slagord er Vi forteller din historie og museets visjon – som skal gi mening, retning og fortelle oss hva vi skal strekke oss etter – er Sammen skal vi flytte grenser! Dette betyr at medarbeidere, frivillige, ledelse, styre og eiere sammen skal by på det beste vi har og er, og foreta smarte veivalg for gode opplevelser og ny innsikt.

Vest-Agder-museets kjerneverdier er:

EKTE – som betyr at vi holder det vi lover og er til å stole på. Dette skal vi ytterligere forsterke gjennom originale gjenstander og historier som bekrefter og utfordrer.

KREATIVE – som betyr at vi tar initiativ, er åpne, tenker nytt og er løsningsorienterte i møte med publikum, hverandre og omverdenen. Vi skal være et levende museum som berører og begeistrer.

VEST-AGDER-MUSEET IKS – organisasjon

Vest-Agder-museet IKS er et kulturhistorisk museum som ved utgangen av 2019 bestod av elleve avdelinger lokalisert i Flekkefjord, på Lista, i Hægebostad, Lindesnes, Mandal, Kristiansand og Vennesla. Avdelingene spenner over et bredt spekter fra kulturhistoriske museer til teknisk-industrielle kulturminner. I tillegg til de geografiske avdelingene kommer felles administrasjon og fagseksjon som har kontorer i Vestre Lasarett på Odderøya i Kristiansand. Både fagseksjonen og administrasjonen arbeider på tvers i museet, med felles faglige satsninger og administrative rutiner.

Deltakere i selskapet var i 2019 Vest-Agder fylkeskommune og kommunene i Vest-Agder. Eierandel og deltakeransvar er fordelt slik:

- Vest-Agder fylkeskommune 50/100
- Kristiansand kommune 20/100
- Flekkefjord, Farsund, Mandal og Vennesla kommune 5/100 hver
- Sirdal, Kvinesdal, Lindesnes, Hægebostad, Audnedal, Lyngdal, Åseral, Marnardal, Søgne og Songdalen kommune 1/100 hver
- Eierandel vil bli justert fra 1. januar 2020 som følge av kommune- og fylkessammenslåinger.

Museet skal bidra til at kommunene i fylket får et godt museumstilbud, og at det legges til rette for frivillig deltakelse i det museale arbeidet. Museet skal også gi faglig bistand til andre museer eller samlinger som ikke er med i den konsoliderte enheten.

Alt arbeid i museet skal utføres i samsvar med ICOMs museumsdefinisjon og etiske regelverk.

REPRESENTANTSKAP OG STYRE

Representantskapet er Vest-Agder-museets høyeste myndighet og har 16 medlemmer, 1 medlem fra hver deltakerkommune og 1 medlem fra Vest-Agder fylkeskommune. Terje Damman er valgt som representantskapets leder for perioden 2016 - 2019, med Margrethe Handeland som nestleder. Det ble avholdt 2 representantskapsmøter i 2019; 15. mars og 26. november.

Vest-Agder-museet har et styre på 9 medlemmer med personlige varamedlemmer.

7 velges av representantskapet, og 2 velges av de ansatte. Valgperioden er 4 år, tilsvarende den kommunale valgperioden. For ansatterepresentantene er valgperioden 2 år.

Sjølingstad Uldvarefabrik ble
10. desember fredet etter
kulturminneloven §§ 15 og 19.

Utstillingen "Vikingeltet" på Lista museum.

STYREMEDLEMMER

Toril Runden – styreleder
 Sally Vennesland – nestleder
 Egil Normann Eek
 Gordon Fuglestad
 Jan Seland
 Hilde Charlotte Solheim
 Aslak Wegge
 Judith Seland Nilsen – ansattrepresentant
 Morten Bomann – ansattrepresentant

PERSONLIGE VARAMEDLEMMER

Inge Eikeland
 Rune André Sørtveit Frustøl
 Kai Steffen Østensen
 Mette Fimreite Roth
 Norunn Tveit Egenes
 Harald Sødal
 Kristin Ljosland
 Birgit Gautschi - 1. vara
 Oliver Torkelsen - 2. vara

Det har vært avholdt 6 ordinære styremøter. En styresak ble behandlet på e-post. Totalt har 67 saker blitt behandlet.

Styret har gjennom året blitt holdt informert om virksomhetens økonomiske situasjon og økonomistyring. Styret har videre særlig vært involvert i saker knyttet til arbeidet med flere byggeprosjekter: Nytt museumsbygg på Odderøya og magasin for Vest-Agder-museet, publikumsmottak på Kristiansand kanonmuseum og verksted på Kristiansand museum. Styret har også vært engasjert i arbeidet med å sikre varige driftsmidler til D/S Hestmanden/

Norsk krigsseilmuseum. I tillegg har styret arbeidet med og vedtatt strategisk plan for 2020-2022. Revisor fra Agder kommunerevisjon deltok i styremøtet 26. februar 2019.

Handlingsrommet og utviklingsmulighetene for museet framover vil preges av regionreformen. Vest-Agder-museets administrasjon og styre har brukt alle muligheter til å delta i prosessene knyttet til reformen, for å bidra til at premissene for museumssektoren og kulturminnevernet ivaretas på best mulig måte.

Styret i Vest-Agder-museet er opptatt et tettere samarbeid innenfor museumssektoren på Agder. Dette både som ledd i arbeidet med god ressursutnyttelse, faglig utvikling og styrking. Som ledd i dette arbeidet har styrene for Vest-Agder-museet, Aust-Agder museum og arkiv og Interkommunalt arkiv for Vest-Agder hatt to fellesmøter i 2019 og ett i 2018. Det er berammet nytt fellesmøte mellom styrene i 2020. Mellom møtene følger administrasjonen opp konkrete forslag og tiltak for tettere.

Ansatte, frivillige og arbeidsmiljø

ANSATTE OG FRIVILLIGE I VEST-AGDER-MUSEET

Ved årsskiftet 2019/2020 hadde museet 66 ansatte fordelt på totalt 60,5 årsverk. Vest-Agder-museet ønsker i størst mulig grad å bygge en fast stab for å ivareta det løpende arbeidet, og for å sikre at den kompetansen som bygges forblir i museet. Imidlertid utgjør midlertidig ansatte en ressurs med hensyn til gjennomføring av prosjekter og ekstra satsninger. I museets høysesong øker antallet ansatte betydelig i form av fortellere/guidere, butikk-, kafé- og vedlikeholdsarbeidere. Også i 2019

Identity on the Line

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

Prosjektet "Identity on the Line" fikk tildelt midler fra Creative Europe. Samarbeid mellom sju land med Vest-Agder-museet som "Lead Partner".

har museet vært arena for arbeidspraksis og -trening for noen personer fra NAV og andre arbeidstiltaks-institusjoner.

Delingen av museet i regionene øst og vest videreføres, og representanter for regionene, sammen med leder for fagseksjonen, direktør og administrasjonssjef utgjør museets øverste ledergruppe. Avdelingsledere/avdelingsansvarlige har deltatt i utvidet ledergruppe som har vært samlet tre ganger.

Flere av avdelingene i Vest-Agder-museet har venneforeninger som deltar direkte eller indirekte i driften. På Setesdalsbanen er de frivilliges innsats i togkjøringen avgjørende for driften i sommersesongen, og det legges ned en betydelig frivillig innsats også gjennom resten av året.

På D/S Hestmanden legges det ned mange dugnadstimer knyttet til vedlikehold og ved seilinger. Hestmandens Venner er også aktive i formidlingen av skipet og Norsk krigsseilmuseum. På de fleste avdelingene i museet bidrar frivillige krefter både faglig og sosialt til miljøene de er en del av, samtidig som de tilfører en verdifull innsats i form av dugnad.

LIKESTILLING OG INKLUDERING

Vest-Agder-museet anser seg å være en arbeidsplass der det råder likestilling mellom kvinner og menn. Av 66 ansatte var 32 kvinner og 34 var menn. Vest-Agder-museets styre besto i 2019 av 4 kvinner og 5 menn. Styret har på bakgrunn av denne kjønnsfordelingen ikke funnet det nødvendig å iverksette spesielle tiltak med hensyn til likestilling i virksomheten. Museet har en inkluderende arbeidsgiverpolitikk, og arbeider aktivt for å motvirke diskriminering.

ARBEIDSMILJØ (HMS) OG ARBEIDSMILJØUTVALG (AMU)

Styret mener at arbeidsmiljøet i Vest-Agder-museet er tilfredsstillende. Det bestrebes god intern informasjonsflyt og kontinuerlig kommunikasjon mellom ansatte og ledelse for å oppnå medvirkning og eierskap, og det legges vekt på sosiale og faglige aktiviteter som kan bidra til et godt arbeidsfellesskap

på tvers av fagområder og avdelinger. Det har i løpet av året vært flere møter mellom de tillitsvalgte og ledelsen.

Museet er tilknyttet Agder Bedriftshelsetjeneste. I 2019 har bedriftshelsetjenesten bidratt med støtte i enkeltsaker, foretatt ergonomigjennomgang ved enkelte avdelinger, foretatt radonmåling ved det nye verkstedet på Lista museum, deltatt på vernerunder og gjennomført helse- og arbeidsmiljøundersøkelse på Lasarethøyden og på Sjølingstad. Disse følges videre opp i samarbeid med bedriftshelsetjenesten.

Vest-Agder-museet er IA-bedrift og har et arbeidsmiljøutvalg (AMU) der også bedriftshelsetjenesten deltar. Det har vært avholdt 4 møter i AMU i 2019 der blant annet sykefravær, helse- og arbeidsmiljøundersøkelse, og andre tiltak i regi av bedriftshelsetjenesten og saker av relevans for arbeidsmiljøet har blitt behandlet. Det ble rapportert inn to mindre uhell og en uønsket hendelse til AMU i 2019.

Det totale sykefraværet i 2019 har ligget på 3,1 %. Dette er positivt med tanke på målsetningen i museets handlingsplan for inkluderende arbeidsliv (IA) på 5,6 % sykefravær. Ordningen med mulighet til å trene i arbeidstiden benyttes av en rekke av de ansatte, og må anses å ha positiv virkning på trivsel og helse. Museet er medlem i Bedriftsidretten i Vest-Agder, noe som gir ansatte mulighet til å delta i en rekke forskjellige sportslige aktiviteter - høsten 2019 stilte vi nok en gang med spreke mixlag i Oljestafetten!

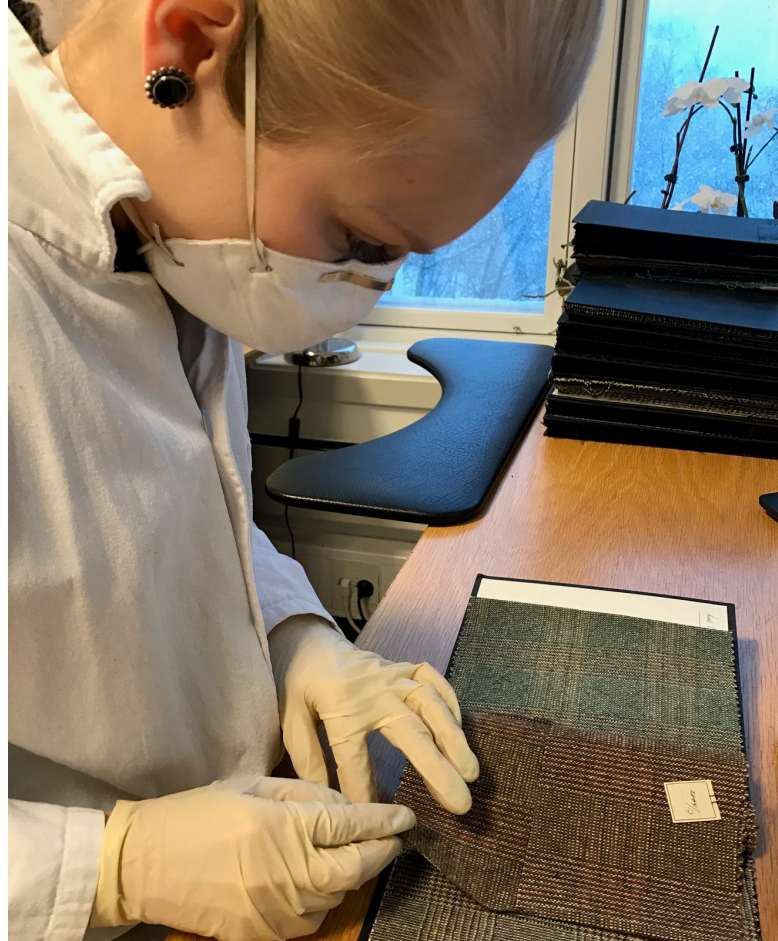
PÅVIRKNING AV DET YTRE MILJØ

D/S Hestmanden har dampkjele med oljefyring og forurenser noe under seiling. Ved kai er skipet koblet til landstrøm for å begrense utslippene. Setesdalsbanens aktivitet er av en slik art at noe utslipp i forbindelse med museumstogkjøring er uunngåelig. Det arbeides med flere enøk-tiltak for å begrense mulige utslipp fra verksteddriften. På Sjølingstad Uldvarefabrik forekommer utslipp fra fyrkjelen, mens alt vaskevann som kan forårsake forurensning går gjennom renseanlegget før utslipp. Utover dette bidrar ikke museets avdelinger til skadelig påvirkning av det ytre miljøet.

Foto: Lasse Norlemann Mathiesen

Historisk håndverk på Tingvatn fornminnepark.

Registrering av stoff fra Høie fabrikker.

Utfordringer

ØKONOMISK HANDLINGSROM

Museets begrensede økonomiske handlingsrom er en stor utfordring. De økonomiske rammene har lenge vært stramme, at staten de siste årene i tillegg har lagt til grunn EBA-reformen også på kultursektoren har gjort at museets økonomiske grunnfinansiering reelt sett er ytterligere forverret. Det begrensede handlingsrommet gjør at museet ikke klarer å forvalte samlingene på en tilfredsstillende måte, samt at publikumstilbudet er mer begrenset enn ønskelig. Museet har fra 2018 til 2019 kuttet en prosjektstilling og i 2019 kuttet ytterligere en 50 % stilling knyttet til samlingsforvaltning.

Styret arbeider for å øke statlig finansiering opp mot tidligere normtall på 60 %, samtidig som museet arbeider for å øke egeninntjening, både gjennom økt besøk, økt mersalg til besøkende og gjennom støtte fra stiftelser og fond.

DRIFTSMIDLER D/S HESTMANDEN

Da styret i Vest-Agder-museet gikk inn for konsolidering med D/S Hestmanden i 2015, lå det som en klar forutsetning at det måtte være sikkerhet for midler til drift. I statsbudsjettet for 2019 var dette ikke innfridd. Manglende driftsmidler gjorde at skipet ikke kunne driftes og forvaltes på en forsvarlig måte. Museet vedtok derfor sammen med Stiftelsen og Venneforeningen at skipet i sesongen 2019 måtte bli liggende ved kai på Bredalsholmen. Finansieringen er en deling mellom Kristiansand kommune, Vest-Agder fylkeskommune og Kulturdepartementet. Forutsetningen

for seiling i 2020 var midler i revidert statsbudsjett og en varig økning fra og med statsbudsjettet for 2020. Dette målet ble nådd og det planlegges for seiling og minnemarkering av krigsseilernes innsats under 2. verdenskrig i 2020.

OPPDATERTE MUSEUMSBYGG, PUBLIKUMSFASILITETER OG UNIVERSELL UTFORMING

Kulturhistorien skal være tilgjengelig for alle. Dette er også et viktig punkt i den siste Kulturmeldingen, «Kulturens kraft» som ble presentert like før jul 2018. I dag er universell utforming en stor utfordring ved mange av museets avdelinger. Mange av museumsbyggene tilfredsstillter heller ikke dagens krav knyttet til klima, sikkerhet eller generelt arbeidsmiljø for ansatte. De gamle museumsbyggene gjør det også vanskelig å leie inn utstillinger fra andre museer. I 2019 har det særlig vært arbeidet med nytt publikumsmottak på Kanonmuseet. Dette ble fullfinansiert ved årsslutt.

NYTT MUSEUMSBYGG PÅ ODDERØYA

Vest-Agder-museet mangler sitt "sentrale formidlingsbygg" og Kristiansand museum sitt bymuseum. Dette er vedtatt lagt til Odderøya. Museet arbeider sammen med Vest-Agder fylkeskommune og Kristiansand kommune om å bygge et nytt museumsbygg. Vest-Agder fylkeskommune vedtok i 2019 å bevilge 1/3 av kostnadene. Kristiansand kommune har vedtatt en positiv verbalomtale. Museet arbeider videre med finansiering fra Kristiansand kommune og Kulturdepartementet.

AVVIK MELLOM ÅRSREGNSKAP OG REGULERT BUDSJETT 2019

I tabellen under redegjøres det for de mest betydelige avvikene mellom årsregnskap og regulert budsjett 2019, for museet samlet (alle beløp i kroner):

HOVEDTALL – INNTEKTER:

Driftsinntekter:	Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Regnskap 2018
Salgsinntekter	7 183 593	5 955 000	7 648 137
Leieinntekter	93 683	25 000	86 595
Tilskudd	70 859 355	64 501 846	57 481 396
Refusjoner inkl. sykepenger	895 975	90 000	1 334 669
Mva kompensasjon	233 566	285 000	2 984 085
SUM DRIFTSINTEKTER	79 266 172	70 856 846	69 534 882

Salgsinntekter: Merinntektene knytter seg til de fleste avdelingene, og utgjøres av billettsalg, salg av varer/suvenirer og salg i kaféene.

Leieinntekter: Knytter seg til utleie av lokaler i forbindelse med arrangement samt utleie av juleboder, beløpet er moderat budsjettert da disse inntektene er lite forutsigbare.

Tilskudd: Det positive avviket er fordelt i avdelingene og vedrører hovedsakelig øremerkede tilskudd til sikringstiltak og prosjektmidler fra ulike tilskuddsytere.

Refusjoner inkludert sykepenger: Beløpet er redusert i forhold til 2018 men er fremdeles for høyt i forhold til ønskelig. Lege meldt sykefravær er fremdeles hovedårsaken.

Mva-kompensasjon: Det er nå kun to avdelinger som fremdeles er under ordningen, og kompensasjonen er derfor betydelig redusert i forhold til tidligere år.

HOVEDTALL – DRIFTSUTGIFTER:

Driftsinntekter:	Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Regnskap 2018
Driftsutgifter	11 498 729	11 742 341	13 156 414
Varekjøp	1 658 109	1 280 000	1 644 658
Lønn og sosiale utgifter	39 808 350	38 292 816	37 822 551
Endring premieavvik	61 021	0	-667 089
Forbruksvarer og tjenester	2 041 252	1 772 029	1 989 379
Vedlikehold og utvkl. driftsmidler	11 706 973	14 221 046	8 751 584
Inventar og utstyr	1 286 461	990 000	1 655 108
Mva betalt komp.ordningen	233 566	285 000	2 984 085
Aktiviteter/prosjekter	942 056	983 000	1 113 757
Tap på fordringer	-12 821	0	122 531
Avskrivninger	1 293 187	1 000 000	1 280 007
SUM DRIFTSUTGIFTER	70 516 883	70 566 232	69 852 985

Driftsutgifter: mindre forbruk en budsjettert som i hovedsak skyldes mindre innleie av fremmede tjenester samt lavere markedsføringskostnader.

Lønn og sosiale utgifter: Overforbruk skyldes hovedsakelig ansettelse og innleie av personer knyttet til D/S Hestmanden. I tillegg er det overforbruk på lønn til sesongansatte på noe avdelinger. Premieavvik på pensjonsordningen er bokført og svekker posten med kr. 61 021.

Kostnader til vedlikehold og utvikling driftsmidler er vesentlig lavere enn budsjettert. Dette skyldes i hovedsak senere fremdrift knyttet til en del prosjekter, bl.a. i forbindelse med prosjekter som avventer fullfinansiering.

Inventar og utstyr knytter seg til både drift og prosjekter ved alle avdelinger. Posten har et positivt avvik i forhold til budsjett og en klar forbedring i forhold til 2018.

Aktiviteter/prosjekt: Faktiske kostnader er tilnærmet likt budsjettert med et lite positivt avvik.

Tap på fordringer: en klar forbedring i forhold til 2018 og er et fokusområde også i 2020.

Det vises til regnskap 2019 med noter i det følgende for ytterligere detaljer.

KAPITALREGNSKAPET:

Kapitalregnskap:	Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Regnskap 2018
UTGIFTER			
Investering i inventar/utstyr	2 026 382	314 507	1 183 722
Investering i bygninger	1 356 447	1 435 086	4 630 715
Investering i EK innskudd KLP	103 987	110 000	110 330
Avsetning til fond	4 022 430	130 000	2 124 075
SUM FINANSIERINGSBEHOV	7 509 246	1 989 593	8 048 842
FINANSIERING			
Overført fra driftsregnskapet	0	424 507	0
Investeringstilskudd	4 251 507	130 000	4 570 606
Mva kompensasjon	0	0	605 975
Bruk av bundet drifts- og inv fond	701 578	908 086	2 728 626
Bruk av disposisjonsfond	2 556 162	527 000	143 635
SUM FINANSIERING	7 509 246	1 989 593	8 048 842

SAMLINGSFORVALTNING, MAGASINSITUASJON OG REGISTRERING

Museet forvalter rundt 55 000 gjenstander og 220 000 foto. Da museet overtok forvaltningen av samlingene var lite av dette digitalt registrert. Dette er et tidkrevende men prioritert arbeidsfelt for museet. Manglende registreringer er også en sikkerhetsmessig risiko knyttet til dokumentasjon av type gjenstander, antall og plassering ved brann eller innbrudd. Museet har organisert registreringen i "bootcamps" for å øke antallet registrerte gjenstander. Manglende/dårlige magasinforhold gjør dette arbeidet ekstra krevende. Det oppleves lite konstruktivt å rense og registrere gjenstander for deretter å plassere dem ned igjen på magasiner preget av fukt og mugg. Etablering av nytt magasin har stort fokus i Vest-Agder-museet. I 2019 har det vært arbeidet for et samarbeid med Sørlandets kunstmuseum, Lindesnes fyrmuseum og Kilden om et bygg som kan romme magasin og lager for alle fire institusjonene.

BYGNINGSVERN

Vest-Agder-museet forvalter 128 bygninger, hvor av 102 er freda/verneverdig bygg. Ca. 50 % av disse byggene har etterslep på vedlikehold. Med dagens ressurser klarer ikke museet både å løfte vedlikeholdet på de byggene som har store etterslep, samtidig som en holder et løpende vedlikehold på den øvrige bygningsmassen.

OVERFØRING AV HANDLINGSBÅREN KUNNSKAP

Vest-Agder-museet forvalter mange teknisk-industrielle kulturminner som fremdeles er i drift, dette gjelder f.eks. Sjølingstad Uldvarefabrik og Setesdalsbanen. Her er den handlingsbårne (immaterielle) kunnskapen essensiell for å

kunne ta vare på, drifte og vedlikeholde maskiner, infrastruktur og utstyr på en tilfredsstillende måte. Handlingsbåren kunnskapen er også sentral i museets arbeid med bygningsvern og bygningsrestaurering.

DET PROSJEKTORGANISERTE MUSEET

Museets handlingsrom knyttet til ekstra vedlikehold, utstillinger, nybygg og andre utviklings- og fornyingsprosjekter er knyttet til prosjekttilskudd. Dette gjør at museet må tenke nytt når det gjelder organisering. Stadig mer av arbeidet vil være organisert i kortere eller lengre prosjekter, noe som både gir utfordringer knyttet til å bygge opp og ned organisasjonen og gjennom økt gjennomtrekk av ansatte på kortere kontrakter. Styret i Vest-Agder-museet er opptatt av å sikre en stabil grunnbemanning.

Økonomiske forutsetninger og fortsatt drift

Styret betrakter Vest-Agder-museets økonomiske situasjon som utfordrende, spesielt med tanke på muligheter for videre utvikling og realisering av visjoner og mål. Det arbeides på flere områder for å endre situasjonen, både ved å oppnå økt økonomisk støtte fra offentlige tilskuddsytere på kommunalt, fylkeskommunalt og statlig hold, og for å øke museets egeninntjening. Vest-Agder-museet har en høy andel av de totale driftsmidlene bundet opp i lønn og sosiale utgifter. Spesielt utgjør dagens ytelsesbaserte pensjonsordning en stor byrde for museets totale økonomi og handlingsrom.

Sjølingstad Uldvarefabrikk 125 år. Foto fra 1919 og 2019.

ÅRETS RESULTAT

Årets inntekter i driftsregnskapet, inklusive finansinntekter og prosjekttilskudd fra offentlige og private tilskuddsytere, utgjorde kr. 80 173 552. I tillegg er det i kapitalregnskapet inntektsført investeringstilskudd mottatt i 2019 på kr. 4 251 507. Det er ingen mva-kompensasjon knyttet til investeringer. Tilsvarende utgjorde årets kostnader, inklusive renteutgifter, kr. 70 547 408. Til sammen gir dette, korrigert for avskrivninger, et netto driftsresultat på kr. 10 919 331.

De vesentligste avvikene er følgende:

- Investering i inventar / utstyr: Høyere enn budsjettert på grunn av større investeringer på Hestmanden og på Setesdalsbanen enn forutsatt i revidert budsjett. I tillegg har det vært endringer på hva som er ført som drift og hva som er ført som investering.
- Avsetning til fond: Høyere investeringstilskudd mottatt i forhold til regulert budsjett, medfører en balanse som overføres til 2020 (gjelder bl.a. fullfinansiering av publikumsmottak på kanonmuseet).
- Investeringstilskudd: Høyere som følge av nye investeringstilskudd.
- Bruk av disposisjonsfond: Denne posten dekker anskaffelseskostnader knyttet til egenkapitalinnskudd KLP samt anskaffelser knyttet til nytt magasin.

Kulturdepartementets gaveforsterkningsordning

Kulturdepartementets ordning med gaveforsterkning på private gaver har også i 2019 gitt uttelling for Vest-Agder-museet. Følgende private gaver utløste gaveforsterkningsmidler på totalt kr 531 396.

- Kr 320 000 fra Hestmandens venner til istandsetting av «Ruffen» - gaveforsterkning kr 80 000.
- Kr 145 584 fra Stiftelsen UNI til sikring/istandsetting Flekkefjord museum – gaveforsterkning kr 36 396.
- Kr 280 000 fra Stiftelsen UNI til sikring Kristiansand museum – gaveforsterkning kr 70 000.
- Kr 380 000 fra Gjensidige stiftelsen til revitalisering Kristiansand museum – gaveforsterkning kr 95 000.
- Kr 1 000 000 fra Anders Jahres Humanitære Stiftelse – gaveforsterkning kr 250 000.

Grunnlag for videre drift

Vest-Agder-museets egenkapital ved utgangen av 2019 utgjorde 63,9 millioner kroner, hvorav fri egenkapital avsatt i disposisjonsfond utgjorde 3,2 millioner kroner. 27,6 millioner kroner var avsatt i bundne driftsfond og 5,4 millioner kroner er avsatt i bundne investeringsfond. Styret anser museets likviditet for å være god.

Grunnet den reelle nedgangen i statlige driftsmidler har Vest-Agder-museet svært begrenset økonomisk handlefrihet innenfor ordinære driftsmidler. Museet satser videre på økt egeninntjening og muligheten for å innhente offentlige og private prosjektmidler. Styret og ledelsen i museet mener derfor at forutsetningen for fortsatt drift og utvikling av museet er til stede. Årsregnskapet er satt opp under denne forutsetning.

Pynting av juletre til
juletellet på Torvet 2019.

Styret sier takk til ansatte, frivillige og samarbeidspartnere

Styret retter en stor takk til alle ansatte og frivillige i Vest-Agder-museet. De ansatte har sammen med de frivillige miljøene på en rekke avdelinger bidratt til å gi publikum gode opplevelser. Også forvaltningsoppgavene er ivaretatt på en utmerket måte av venneforeninger og faglig kompetente ansatte med stor glød for sitt yrke. Styret er videre takknemlige for samarbeidet med museets eierstiftelser som også i 2019 har bidratt til realiseringen av viktige tiltak og prosjekter på avdelingene. Totalt utgjorde den frivillige innsatsen i Vest-Agder-museet ca. 20 000 timer.

Museet sier takk til så vel offentlige som private tilskuddsytere for samarbeidet i året som har gått. Andre samarbeidspartnere fra kulturinstitusjoner og næringsliv har også bidratt inn i museets virksomhet.

Styret for Vest-Agder-museet IKS

Odderøya, 27. februar 2020

Toril Runden, styreleder

Sally Vennesland, nestleder

Jan Seland

Aslak Wegge

Morten Bomann

Gordon Fuglestad

Hilde Charlotte Solheim

Judith Seland Nilsen

Egil Normann Eek

John Olsen, direktør

Fra utstillingen «Skåret i tre» på Vigeland hus i forbindelse med Gustav Vigelands 150 års jubileum.

Til representantskapet i Vest-Agder-museet IKS

REVISORS BERETNING FOR 2019

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Vest-Agder-museet IKS som viser et netto driftsresultat på kr 10.919.331 og et regnskapsmessig mer-/mindreforbruk på kr 0. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, driftsregnskap og kapitalregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2019, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapspraksis i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonspraksis i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i selskapets årsrapport, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og særregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende. Vi henviser for øvrig til avsnittet «Konklusjon om årsberetningen» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Agder Kommunerevisjon IKS
Postadr.: Postboks 4
4685 Nodeland
Hovedktr. Tollbodgata 37
Org.nr. 987 183 918

E-post: post@agderkomrev.no
Hjemmeside: www.agderkomrev.no
Telefon Kr.sand: 38 07 27 00
Telefon Evje: 977 60 455

Avd. Setesdal
Kasernevegen 19
4735 Evje

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll, om blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

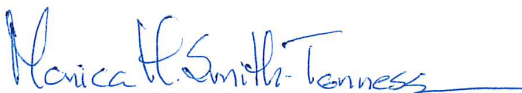
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon med forbehold om registrering og dokumentasjon

Selskapet har ikke registrert kontantsalg daglig, og har ikke overholdt krav til forklaring av differanser mellom opptalte kontanter og registrert i kassaapparatet. Dette er i strid med bokføringslov og forskrift.

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen, med unntak av forholdet som er omtalt i avsnittet ovenfor, har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Kristiansand 27. februar 2020

Monica H. Smith-Tønnessen
Statsautorisert revisor

VEST-AGDER MUSEET IKS

Organisasjonsnr. : 989 072 048

ÅRSREGNSKAP 2019

HOVEDOVERSIKT REGNSKAP/BUDSJETT

<u>DRIFTSREGNSKAP</u>	Note	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Regnskap 2018
Salgsinntekter		7 183 593	5 955 000	7 648 137
Leieinntekter		93 683	25 000	86 595
Tilskudd	2	70 859 355	64 501 846	57 481 396
Refusjoner inkl sykepenger		895 975	90 000	1 334 669
Mva ref.krav drift-komp.		233 566	285 000	2 984 085
SUM DRIFTSINTEKTER		79 266 172	70 856 846	69 534 882
Driftsutgifter	9	11 498 729	11 742 341	13 156 414
Varekjøp		1 658 109	1 280 000	1 644 658
Lønn og sosiale utgifter	8	39 808 350	38 292 816	37 822 551
Endring premieavvik	11	61 021	0	-667 089
Forbruksvarer og tjenester		2 041 252	1 772 029	1 989 379
Vedlikehold og utvkl. driftsmidler		11 706 973	14 221 046	8 751 584
Inventar og utstyr		1 286 461	990 000	1 655 108
Mva betalt komp.ordningen		233 566	285 000	2 984 085
Aktiviteter/prosjekter		942 056	983 000	1 113 757
Tap på fordringer		-12 821	0	122 531
Avskrivninger	10	1 293 187	1 000 000	1 280 007
SUM DRIFTSUTGIFTER		70 516 883	70 566 232	69 852 986
Brutto driftsresultat		8 749 289	290 614	-318 104
Renteinntekter og utbytte		907 380	560 000	600 635
Sum eksterne finansinntekter		907 380	560 000	600 635
Renteutgifter og låneomkostninger		30 525	0	19 612
Avdrag på lån		0	0	0
Sum eksterne finansutgifter		30 525	0	19 612
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner		876 855	560 000	581 023
Motpost avskrivninger		1 293 187	1 000 000	1 280 007
NETTO DRIFTSRESULTAT		10 919 331	1 850 614	1 542 927
Brukt slik:				
Bruk av disposisjonsfond	7	2 029 861	255 263	1 189 519
Bruk av bundet driftsfond	7	4 172 973	4 444 313	18 630 248
Sum bruk avsetninger		6 202 834	4 699 576	19 819 767
Avsatt slik:				
Overført til/fra kapitalregnskapet		0	424 507	0
Avsatt disposisjonsfond	7	3 152 874	439 683	3 532 368
Avsatt bundne driftsfond	7	13 969 291	5 686 000	17 830 326
Sum avsetninger		17 122 165	6 550 190	21 362 694
Regnskapsmessig mer/ mindreforbruk		0	0	0

VEST-AGDER MUSEET IKS

Organisasjonsnr. : 989 072 048

ÅRSREGNSKAP 2019

KAPITALREGNSKAP

Alle beløp i hele kroner

	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Regnskap 2018
Utgifter			
Investering i inventar/ utstyr	2 026 382	314 507	1 183 722
Investering i bygninger	1 356 447	1 435 086	4 630 715
Investering i EK innskudd KLP	103 987	110 000	110 330
Avsetning til bundet investeringsfond 7	4 022 430	130 000	2 124 075
SUM FINANSIERINGSBEHOV	7 509 246	1 989 593	8 048 842
Finansiering			
Overført fra driftsregnskapet	0	424 507	0
Investeringstilskudd 2	4 251 507	130 000	4 570 606
Mva kompensasjon	0	0	605 975
Bruk av bundet investeringsfond 7	701 578	908 086	2 728 626
Bruk av disposisjonsfond 7	2 556 162	527 000	143 635
SUM FINANSIERING	7 509 246	1 989 593	8 048 842

VEST-AGDER MUSEET IKS

HOVEDOVERSIKT BALANSEREGNSKAP

Alle beløp i hele kroner

	Note	Regnskap 2019	Regnskap 2018
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
* EK innskudd KLP		786 861	682 874
* pensjonsmidler	11	41 565 640	38 438 842
* avskrivbare driftsmidler	10	34 305 663	32 216 019
<i>Sum anleggsmidler</i>		76 658 164	71 337 735
B. Omløpsmidler			
* kasse/bank	3	39 681 033	29 329 467
* kundefordringer		202 480	255 250
* forskuddsbetalte kostnader		188 308	69 066
* premieavvik	11	37 162	98 183
* andre fordringer	4	5 204 666	2 900 868
<i>Sum omløpsmidler</i>	6	45 313 649	32 652 833
SUM EIENDELER		121 971 813	103 990 568

GJELD OG EGENKAPITAL

C. Egenkapital

* urørlig egenkapital	1	1 000 000	1 000 000
* bundne drifts- og investeringsfond	7	33 071 571	19 954 401
* disposisjonsfond	7	3 216 659	4 649 808
* kapitalkonto	12	26 622 105	25 981 454
<i>Sum egenkapital</i>		63 910 336	51 585 662

D. Gjeld

*Langsiktig gjeld			
*Pensjonsforpliktelser	11	50 036 058	45 356 280
<i>Sum langsiktig gjeld</i>		50 036 058	45 356 280

*Kortsiktig gjeld			
* leverandørgjeld		2 388 386	1 909 630
* offentlig gjeld og feriepenger		5 507 033	5 088 433
* premieavvik	11	0	0
* annen kortsiktig gjeld	5	130 000	50 562
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>	6	8 025 419	7 048 626
<i>Sum gjeld</i>		58 061 477	52 404 906

SUM GJELD OG EGENKAPITAL		121 971 813	103 990 568

Kristiansand, den 27. februar 2020

John Olsen
Daglig leder

Toril Runden
Styrets leder

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET 2019

Vest-Agder Museet IKS

0 - Regnskapsprinsipper

Regnskapet er ført i henhold til forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper av 1999.

Regnskapet er basert på et finansielt orientert system med hovedvekt på anskaffelse og anvendelse av midler til drift og investering og hvordan disse aktivitetene er finansiert. Resultatet vises i form av en endring i arbeidskapitalen (omløpsmidler minus kortsiktig gjeld). Regnskap og budsjett skal baseres på det såkalte anordningsprinsippet: "Alle kjente utgifter/utbetalinger i året skal tas med drifts- og investeringsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når regnskapet avsluttes."

Alle inntekter og utgifter skal budsjetteres og regnskapsføres brutto. Det skal ikke gjøres fradrag for inntekter som direkte vedrører utgiftspostene.

Kasse og bankbeholdninger er oppført med virkelige beløp. Kortsiktige fordringer er oppført til pålydende. Anleggsmidler, dvs investeringer i faste eiendommer, anlegg, inventar og utstyr føres opp i balansen som eiendeler til anskaffelseskost. Tilskudd er ikke trukket fra. For å bli vurdert som en investering, må anskaffelsen ha en økonomisk levetid på minst 3 år, samt ha en anskaffelseskost på minst kr. 100.000. Avskrivninger føres både i driftsregnskapet og balansen. I driftsregnskapet føres avskrivninger som en driftsutgift og med en motpost før netto driftsresultat. Netto driftsresultat påvirkes således ikke av avskrivningene.

Avdrag på lån utgiftsføres i driftsregnskapet. Ekstraordinære avdrag føres i Kapitalregnskapet. Kortsiktig og langsiktig gjeld er oppført til pålydende.

Eiendeler og gjeld er vurdert i samsvar med regnskapsforskriftens §8 (bokført til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi). Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Aksjer er oppført til anskaffelseskost. Nedskrivning foretas til virkelig verdi dersom dette er påkrevd.

I henhold til Regnskapsforskriften er ikke varebeholdning tatt med som en eiendel i balansen.

1 - Eiere

Vest-Agder Fylkeskommune	kr	500 000	Sirdal kommune	kr	10 000
Kristiansand kommune	kr	200 000	Kvinesdal kommune	kr	10 000
Flekkefjord kommune	kr	50 000	Lindesnes kommune	kr	10 000
Farsund kommune	kr	50 000	Hægebostad kommune	kr	10 000
Mandal kommune	kr	50 000	Audnedal kommune	kr	10 000
Vennesla kommune	kr	50 000	Lyngdal kommune	kr	10 000
			Åseral kommune	kr	10 000
			Marnardal kommune	kr	10 000
			Søgne kommune	kr	10 000
			Songdalen kommune	kr	10 000
Sum innbetalt urørlig egenkapital	kr	1 000 000			

2 - Tilskudd

Driftstilskudd		2019		2018
Driftstilskudd fra Kulturdepartementet	kr	22 840 000	kr	18 350 000
Driftstilskudd fra Vest-Agder fylkeskommune	kr	11 239 000	kr	10 932 000
Ekstra tilskudd fra Vest-Agder fylkeskommune	kr	3 127 923	kr	2 757 179
Driftstilskudd fra kommunene	kr	9 578 096	kr	9 311 875
Ekstra tilskudd fra kommunene	kr	1 750 000	kr	790 000
Gaveforsterkning fra Kulturdepartementet	kr	531 396	kr	395 000
Tilskudd fra Kulturrådet	kr	318 000	kr	1 146 000
Tilskudd fra Kulturdepartementet til D/S Hestmanden	kr	5 000 000	kr	4 000 000
Tilskudd fra European Commission	kr	5 054 465	kr	-
Tilskudd fra Bane NOR / Norsk Jernbanemuseum til	kr	3 688 000	kr	2 940 000
Tilskudd fra Riksantikvaren til Sjølungstad Uldvarefabrik	kr	4 240 223	kr	3 495 414
Øvrige tilskudd	kr	3 492 252	kr	3 363 928
Totalt tilskudd eks. investeringstilskudd	kr	70 859 355	kr	57 481 396

Investeringstilskudd				
Investeringstilskudd fra Kristiansand kommune 1)	kr	2 000 000	kr	1 500 000
Investeringstilskudd fra Vest-Agder Fylkeskommune 2)	kr	2 000 000	kr	1 321 821
Investeringstilskudd fra Kulturrådet 3)	kr	130 000	kr	714 000
Investeringstilskudd fra Stiftelsen UNI 4)	kr	121 507	kr	853 493
Investeringstilskudd fra Stiftelsen UNI	kr	-	kr	168 000
Investeringstilskudd fra Stiftelsen UNI	kr	-	kr	13 291
SUM Investeringstilskudd	kr	4 251 507	kr	4 570 605

kommmentarer 2019 tilskudd

- 1) Investeringstilskudd til nytt publikumsmottak Kanonmuseet
- 2) Investeringstilskudd til nytt publikumsmottak Kanonmuseet
- 3) Investeringstilskudd alarm og overvåkning
- 4) Investeringstilskudd til sikrings og navigasjonsutstyr D/S Hestmanden

3 - Bankinnskudd

Bankinnskudd pr 31.12 2019 utgjør kr. 39 681 033, herav kr. 1 296 253 i bundne skattetrekksmidler.

4 - Andre fordringer

		2019		2018
Reise- og lønnsforskudd	kr	(0)	kr	(0)
Tilgode tilskudd	kr	3 500 433	kr	2 014 456
Til gode ordinær mva	kr	1 671 352	kr	299 450
Til gode mva kompensasjon	kr	32 881	kr	586 961
Sum andre fordringer	kr	5 204 666	kr	2 900 868

5 - Annen kortsiktig gjeld

Foretaket har kr. 130 000 i avsatt strøm pr 31.12.2019.

6 - Arbeidskapitalen

	Regnskap endring 2019		Regnskap endring 2018	
BALANSEN				
<u>OMLØPSMIDLER</u>				
(1) Endring betalingsmidler	kr	10 351 566	kr	2 390 219
(2) Endring ihendehaverobligasjoner og sertifikater	kr	-	kr	-
(3) Endring kortsiktige fordringer	kr	2 370 270	kr	(1 544 131)
(4) Endring premieavvik	kr	(61 021)	kr	98 183
(5) Endring i aksjer og andeler	kr	-	kr	-
(6) ENDRING OMLØPSMIDLER	kr	12 660 815	kr	944 271
<u>KORTSIKTIG GJELD</u>				
(7) Endring kortsiktig gjeld	kr	976 793	kr	149 530
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (linje 6-7)	kr	11 684 022	kr	794 741
DRIFT OG INVESTERING				
Korreksjon - direkte (innbet. av grunnkapital)	kr	-	kr	-
Endring av arbeidskapital i drift og investering	kr	11 684 022	kr	794 741
Endring av ubrukte lånemidler	kr	-	kr	-

7 - Fond

	Saldo 01.01.2019		Saldo pr 31.12.2019	
	Saldo	Bruk av fond	Avsetning til fond	Saldo
Disposisjonsfond	kr 4 649 808	kr (4 586 023)	kr 3 152 874	kr 3 216 659
Bundne driftsfond	kr 17 830 326	kr (4 172 973)	kr 13 969 291	kr 27 626 644
Bundne investeringsfond	kr 2 124 075	kr (701 578)	kr 4 022 430	kr 5 444 927
Totalt	kr 24 604 209	kr (9 460 574)	kr 21 144 595	kr 36 288 230

Disposisjonsfond

	Pr 01.01.2019	Bruk av disp.fond i investering	Bruk av disp.fond i drift	Avsetning til disp. fond	Pr 31.12.2019
Museumshavn	kr (291 265)	kr -	kr -	kr 208 986	kr (82 278)
Sjølingstad	kr 335 778	kr (18 014)	kr (166 134)	kr (19 435)	kr 132 196
VAM Kristiansand	kr (239 263)	kr (450 782)	kr (1 960)	kr 302 699	kr (389 306)
Setesdalsbanen	kr 120 737	kr (294 395)	kr (606 298)	kr 273 621	kr (506 335)
VAM Administrasjon	kr 2 728 498	kr (200 504)	kr (40 538)	kr 369 571	kr 2 857 027
VAM Fagseksjon	kr 347 482	kr -	kr (218 884)	kr 441 232	kr 569 830
Lista	kr (107 154)	kr -	kr (20 123)	kr 113 796	kr (13 480)
Mandal	kr 86 535	kr -	kr (57 728)	kr 38 616	kr 67 423
Flekkefjord	kr 258 159	kr -	kr -	kr 163 451	kr 421 610
Gimle gård	kr 443 884	kr -	kr -	kr 10 390	kr 454 274
Kanonmuseet	kr 1 066 163	kr -	kr (284 164)	kr 81 303	kr 863 302
D/S Hestmanden	kr (99 746)	kr (1 592 466)	kr (615 072)	kr 1 097 922	kr -1 209 361,13
Tingvatn	kr -	kr -	kr (18 960)	kr 70 720	kr 51 759
TOTALT	kr 4 649 809	kr (2 556 162)	kr (2 029 861)	kr 3 152 874	kr 3 216 660

7 - Fond, forts

Spesifikasjon bundne fonds:

A. Bundne driftsfond

	Pr 01.01.2019	Bruk av bundne driftsfond	Avsetning til bundne driftsfond	Pr. 31.12.2019
Museumshavn	kr 119 816	kr (99 564)	kr -	kr 20 253
Sjølingstad	kr 14 493	kr -	kr 105 754	kr 120 247
VAM Kristiansand	kr 409 800	kr (401 886)	kr 20 002	kr 27 916
Setesdalsbanen	kr 2 056 741	kr (1 447 973)	kr 1 868 823	kr 2 477 591
Fagseksjon	kr 2 327 384	kr (153 464)	kr 4 581 082	kr 6 755 003
Administrasjon	kr 1 358 283	kr -	kr 2 757 993	kr 4 116 276
Lista	kr 40 000	kr (40 000)	kr 48 025	kr 48 025
Mandal	kr -	kr -	kr 145 495	kr 145 495
Flekkefjord	kr -	kr -	kr 46 000	kr 46 000
Kanonmuseet	kr 1 699 429	kr (1 602 870)	kr -	kr 96 559
D/S Hestmanden	kr 9 804 378	kr (427 217)	kr 4 396 117	kr 13 773 278
TOTALT	kr 17 830 325	kr (4 172 972)	kr 13 969 291	kr 27 626 644

B. Bundne investeringsfond

	Pr 01.01.2019	Bruk av bundet inv. Fond	Avsetning til bundet inv. Fond	Saldo per. 31.12.2019
VAM Kristiansand	kr 714 000	kr -	kr -	kr 714 000
Setesdalsbanen	kr 676 086	kr (474 633)	kr -	kr 201 453
VAM Adm & Fag	kr 733 989	kr (226 944)	kr -	kr 507 045
Kanonmuseet	kr -	kr -	kr 4 022 430	kr 4 022 430
TOTALT	kr 2 124 075	kr (701 577)	kr 4 022 430	kr 5 444 928

8 - Lønn og godtgjørelse til ledende stillinger:

Stilling	Fastlønn inkl	Andre godtgjørelser	Sum
Direktør / daglig leder	918 494	7 546	926 040
Styret	-	276 600	276 600

Direktøren har samme pensjonsvilkår som øvrige ansatte i Vest-Agder-Museet.

9 - Godtgjørelse til revisor

Honorar for:	2019 (ekskl. mva)
Revisjonshonorar	210 800
Bistand	23 500
Sum	234 300

10 - Anleggsmidler

Innkjøp av driftsmidler med innkjøpspris over **kr. 100.000** og levetid på minst **3 år**, skal føres i kapitalregnskapet og aktiveres/ avskrives i balansen.

Selskapet følger inndelingen av anleggsmidler og avskrivningsplan ihht regnskapsforskriftens § 8.

Utstyr Utstyr Inv/ innredning Aktivitetsbygg Inv/ innredning

	Sjølingstad	Setesdalsbanen	Administrasjon	Nodeviga	Mabergåsen
Ansk. kost 01.01	kr 513 357	kr 557 550	kr 289 780	kr 16 504 282	kr 544 024
Tilgang i året	kr -	kr 294 395	kr -	kr -	kr -
Avgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Akk. kostpris 31.12	kr 513 357	kr 851 945	kr 289 780	kr 16 504 282	kr 544 024
Akk avskr. 01.01	kr 205 277	kr 354 015	kr 144 887	kr 990 246	kr 435 248
Årets avskrivninger	kr 51 335	kr 55 755	kr 28 977	kr 330 082	kr 54 406
Bokført verdi 31.12	kr 256 745	kr 442 175	kr 115 916	kr 15 183 954	kr 54 370
Avskrivningstid	10 år	10 år	10 år	50 år	10 år

	Traktor og Vogner Kanonmuseet	Skinner tog Kanonmuseet	Brannsikring Gimle gård	Museumsbygg Kanonmuseet	Museumsbygg Odderøya
Ansk. kost 01.01	kr 721 973	kr 1 167 726	kr 5 795 262	kr 30 113	kr 4 100 271
Tilgang i året	kr -	kr -	kr -	kr 107 570	kr 226 944
Avgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Akk. kostpris 31.12	kr 721 973	kr 1 167 726	kr 5 795 262	kr 137 683	kr 4 327 215
Akk avskr. 01.01	kr 119 740	kr 58 383	kr 1 738 576	kr -	kr -
Årets avskrivninger	kr 72 197	kr 29 193	kr 289 763	kr -	kr -
Bokført verdi 31.12	kr 530 036	kr 1 080 150	kr 3 766 923	kr 137 683	kr 4 327 215
Avskrivningstid	10 år	40 år	20 år	50 år	50 år

	Printer & lysbord Fagseksjonen	Nytt utstyr Hestmanden	AV utstyr Hestmanden	Nytt Magasin	Sikkerhetsutst Hestmanden
Ansk. kost 01.01	kr 398 293	kr 509 472	kr 1 254 359	kr 37 468	kr 1 051 931
Tilgang i året	kr -	kr 340 943	kr -	kr 96 517	kr 1 373 029
Avgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Akk. kostpris 31.12	kr 398 293	kr 850 415	kr 1 254 359	kr 133 985	kr 2 424 960
Akk avskr. 01.01	kr 107 566	kr 37 768	kr 250 872	kr -	kr -
Årets avskrivninger	kr 79 660	kr 50 947	kr 250 872	kr -	kr -
Bokført verdi 31.12	kr 211 067	kr 761 700	kr 752 615	kr 133 985	kr 2 424 960
Avskrivningstid	5 år	10 år	5 år	50 år	10 år

	Brannsikring Sjølingstad	Hall gult utstyr Setesdalsbanen	Lagerbygg Sjøfarten	Sum
Ansk. kost 01.01	kr 479 418	kr 2 703 322	kr -	kr 36 658 600
Tilgang i året 1)	kr 18 017	kr 474 633	kr 450 782	kr 3 382 832
Avgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -
Akk. kostpris 31.12	kr 497 435	kr 3 177 955	kr 450 782	kr 40 041 432
Akk avskr. 01.01	kr -	kr -	kr -	kr 4 442 577
Årets avskrivninger	kr -	kr -	kr -	kr 1 293 187
Bokført verdi 31.12	kr 497 435	kr 3 177 955	kr 450 782	kr 34 305 667
Avskrivningstid	20 år	50 år	50 år	

11 - Pensjonsforpliktelser

Vest-Agder museet IKS har pensjonsordning for alle sine ansatte i Kommunal Landspensjonskasse (KLP)

De kommunale forskriftene fikk i 2002 nye bestemmelser for regnskapsføring av pensjon. Disse går i korthet ut på at de løpende utgifter i driftsregnskapet tilpasses et gjennomsnittsnivå basert på beregninger av netto pensjonskostnad. Forskjellen mellom betalt premie og netto pensjonskostnad utgjør premieavviket, som igjen gir resultateffekt.

Driftsresultatet for 2019 er svekket med 98 183 inkl aga. pga premieavvik fra 2018 som er inntektsført i 2019. Det er også i 2019 foretatt en aktuarberegning av premieavviket, pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene. Dette premieavviket har svekket resultatet for 2019 med kr 37 162 inkl aga. Dette beløpet blir kostnadsført i 2020.

Disposisjonsfondet for VAM adm er redusert med den totale endringen på kr 61 021, og samme avdelings netto driftsresultat for 2019 er svekket med samme beløp.

Pensjonsmidlene dekker foreløpig ikke de fremtidige pensjonsforpliktelser, da det er en underdekning på kr. 8 470 418 inkl arb.g.avgift. Underdekningen medfører en latent, fremtidig forpliktelse. Premieavviket har en amortiseringsperiode på 1 år.

Årets netto pensjonsutgifter	
Beløp i kroner	KLP
Nåverdi årets pensjonsopptjening	kr 3 692 589
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse	kr 1 922 657
Brutto pensjonsutgifter	kr 5 615 246
Forventet avkastning pensjonsmidler	kr -1 749 015
Netto pensjonsutgift	kr 3 866 231
Amortisert premieavvik fra 2018	kr 85 989
Administrasjonsutgifter	kr 171 616
Netto pensjonsutgifter inkl. adm. utgifter og amortisert premieavvik	kr 4 123 836

Beregnet premieavvik Beløp i kroner		KLP
Innbetalt pensjonspremie (inkl adm)	kr	4 070 417
Oppbygging av adm. reserve og amortiseringspremie	kr	0
Netto pensjonsutgifter inkl. adm. utgifter ekskl amortisert premieavvik	kr	4 037 847
Premieavvik	kr	32 570
Arbeidsgiveravgift (14,1%)	kr	4 592
Premieavvik inkl arbeidsgiveravgift (14,1%)	kr	37 162

Pensjonsforpliktelse Beløp i kroner		KLP
Pensjonsforpliktelse 01.01	kr	44 501 453
Årets pensjonsopptjening	kr	3 692 589
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse	kr	1 922 657
Utbetalte pensjoner	kr	-1 999 537
Årets pensjonsopptjening, renter og utbetalinger	kr	3 615 709
Pensjonsforpliktelse 31.12. uten estimatavvik	kr	48 117 162
Amortisering estimatavvik - forpliktelse		872 157
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat	kr	48 989 319
Gjenstående amortisering - forpliktelser	kr	0
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat full amortisering	kr	48 989 319
14,1% arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	kr	1 046 739
Pensjonsforpliktelse i balansen	kr	50 036 058

11 - Pensjonsforpliktelser, forts

Pensjonsmidler Beløp i kroner	KLP	
Pensjonsmidler 01.01	kr	38 438 842
Årets forventede avkastning	kr	1 749 015
Årets premieinnbetaling ekskl adm. utgifter	kr	3 898 801
Årets utbetaling av pensjon	kr	-1 999 537
Årets avkastning, premieinnbet., pensjonsutbetalinger	kr	3 648 279
Pensjonsmidler 31.12. uten estimatavvik	kr	42 087 121
Amortisering estimatavvik - midler	kr	-521 481
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat	kr	41 565 640
Gjenstående amortisering - midler	kr	0
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat full amortisering	kr	41 565 640

Netto pensjonsforpliktelse Beløp i kroner	KLP	
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser	kr	7 423 679
Arbeidsgiveravgift, 14,1%	kr	1 046 739
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser inkl arbeidsgiveravgift	kr	8 470 418

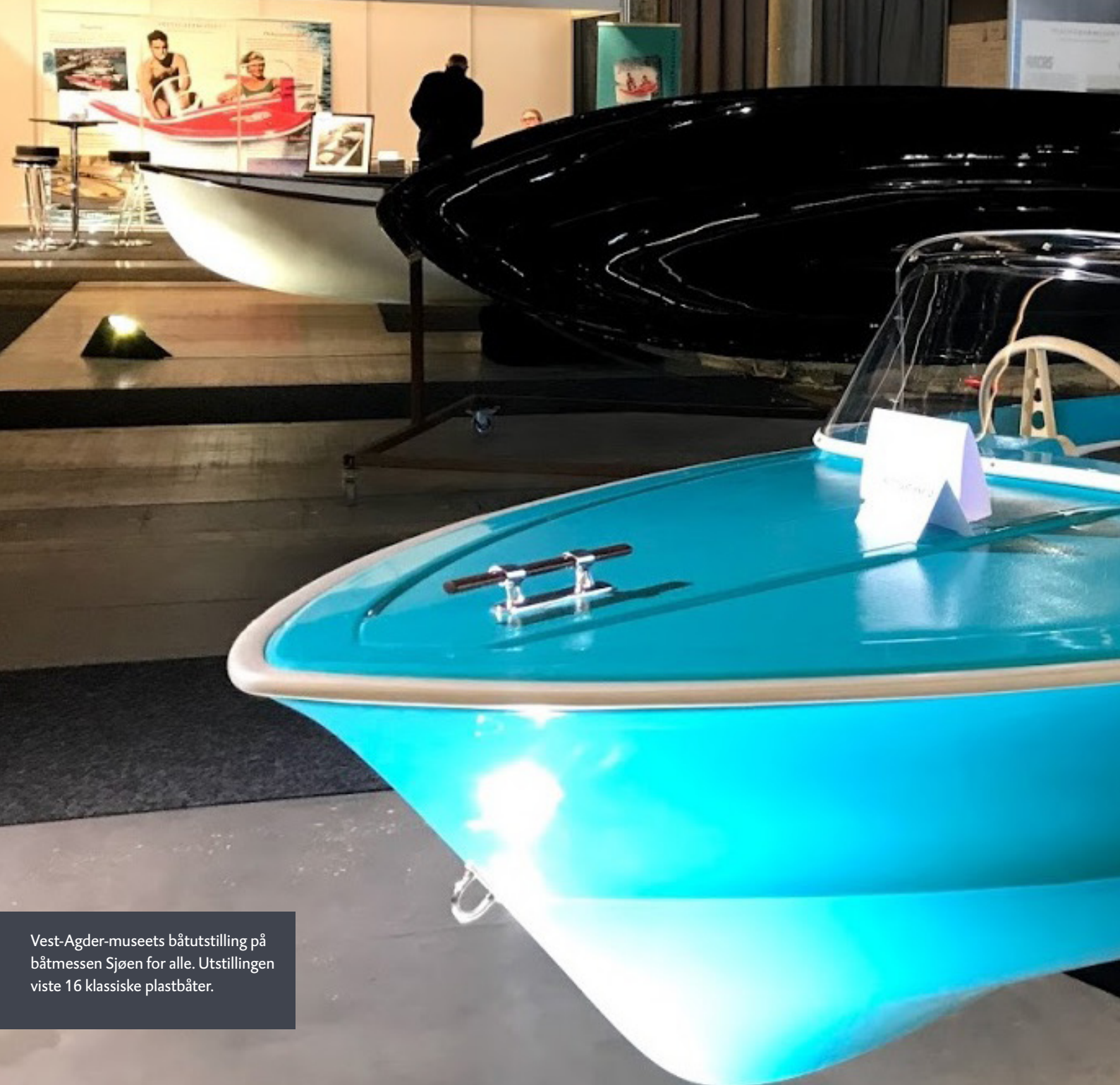
Aktive medlemmer	62
Antall pensjonister	26
Forventet avkastning	4,50 %
Diskonteringsrente	4,00 %
Forventet lønnsvekst	2,97 %
Forventet pensjonsregulering	2,20 %
AFP-uttak	Ikke oppgitt

12 - Spesifisering av kapitalkonto

DEBET		KREDIT	
01.01.2019 Balanse (Underskudd i kapital)		01.01.2020 Balanse (Kapital)	25 981 454
Debetposter i året:		Kreditposter i året	
Økning pensjonsforpliktelse	4 679 778	Investert i anleggsmidler	3 382 829
Avskrivninger	1 293 187	Økning pensjonsmidler	3 126 798
31.12.2019 Balanse (Kapital)	26 622 102	EK tilskudd pensjonsordning	103 987
SUM DEBET	32 595 068	SUM KREDIT	32 595 068

VESTAGDERMUSEET

VESTAGDERMUSEET

Vest-Agder-museets båtutstilling på båtmessen Sjøen for alle. Utstillingen viste 16 klassiske plastbåter.

FORNYING

Vest-Agder-museet er i kontinuerlig utvikling innenfor alle deler av virksomheten. I 2019 ble arbeidet med verkstedhall på Kristiansand museum startet opp, mens gjenreisningen av uthuset til Våningen på Sjølingstad Uldvarefabrik ble fullført. Arbeidet med restaureringen av kanonen på Kristiansand kanonmuseum og oppmalingen av denne i autentiske farger ble også fullført 2019. Nye prosjekter og utstillinger bidrar til at Vest-Agder-museet opprettholder og aktualiserer sin relevans både lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

NYTT MUSEUMSBYGG OG MAGASINER

Vest-Agder-museet arbeider for å etablere nytt museumsbygg og magasin i Kristiansand. Museet samarbeider med Kilden, Sørlandets Kunstmuseum og Lindesnes fyr om å realisere planene for et felles magasin. Dette vil sikre en god oppbevaring av museets 40 000 gjenstander knyttet til museene i Kristiansand samt gi en bedre oversikt over samlingen. I dag er VAM blant museene i landet med dårligst oppbevaringsforhold for sine gjenstander.

Museumsbygget vil primært være et formidlingsbygg. I tillegg til rom for utstillinger og undervisning, vil bygget inneholde verksted for utstillingsproduksjon og konservering. Utstillingene kan deles i tre kategorier: En permanent by- og regionhistorisk utstilling, en båthall til utstillinger om områdets maritime historie og plastbåtens historie og utvikling nasjonalt, og til sist lokaler for vandretstillinger/temporære utstillinger. Museet har i 2019 arbeidet videre med formidlingsinnhold og utomhusplan.

BEDRE PUBLIKUMSFASILITETER

Vest-Agder-museet har utfordringer med publikumsfasilitetene ved mange av sine museer. Nytt publikumsmottak ved Kristiansand kanonmuseum ble fullfinansiert i løpet av 2019, på Setesdalsbanen er perrongene utbedret og nye toaletter under bygging, mens en i Mandal ser på muligheter for bedre adkomst for publikum og for universell utforming i forbindelse med forprosjekt for «museum for de fem store kunstnerne».

AKTIV SAMFUNNSROLLE

Vest-Agder-museet har i 2019 intensivert arbeidet som aktiv samfunnsaktør og tatt steget inn på den internasjonale arenaen. I juni kom den gledelige nyheten om at Creative Europe støtter prosjektet «Identity on the Line» med 1,28 millioner Euro. Vest-Agder-museet vil fungere som Lead Partner og jobbe tett sammen med museer og universiteter i

Norge, Sverige, Danmark, Polen, Litauen, Slovenia og Kroatia i perioden 2019-2023. Det er ansatt egen prosjektleder i 100 % stilling og prosjektassistent i 30 % stilling.

«Identity on the Line» handler om langtidskonsekvensene av syv ulike migrasjonsprosesser – påtvungne eller frivillige – i Europa i løpet av de siste 100 årene. Museumsansatte fra alle deltagende institusjoner vil intervju mennesker som ble berørt av disse prosessene og deres etterkommere. Det innsamlede materialet vil bli brukt i separate utstillinger i de respektive landene og formidlet gjennom en felles vandretstilling i Europa, publikasjoner, skoleopplegg og internasjonale workshops for museumsansatte. Vest-Agder-museets delprosjekt handler om arven fra andre verdenskrig – de fortsatt tabubelagte historiene etter den tyske okkupasjonsmakten; historier som har blitt holdt hemmelige innad i familiene. Arbeidet startet opp 1. september 2019. Flere av Vest-Agder-museets ansatte fra ulike avdelinger deltar i prosjektet.

«Identity on the Line» inngår også på flere vis i Vest-Agder-museets prosjekt «Sammen om fortellingen – lokalt og internasjonalt», som er støttet av Kulturrådet gjennom samfunnsrolleprogrammet (2018-2020). En viktig målsetting med prosjektet er å forankre samfunnsrollen internt i museet og å åpne opp for inkludering og involvering av eksterne. Konkret har vi aktivt involvert lokalbefolkningen i arbeidet med de lokalhistoriske utstillingsprosjektene som pågår i Vest-Agder-museet: på Kristiansand kanonmuseum (Ungdom møter Møvik), ved Flekkefjord museum (Fortid, nåtid, framtid) og ved Mandal museum (elevprosjektet Arbeidsliv i Mandal). De to første prosjektene har kommet godt i gang i 2019 og vært spennende, både som prosess og resultat.

Vest-Agder-museet har også i 2019 fulgt opp et inkluderingstiltak som kom som følge av forrige store samfunnsrolleprosjekt, «Ikke bare greit – om å være fattig på Sørlandet». I samarbeid med eierkommunene deler museet ut årskort til familier med økonomiske utfordringer. Vi har også en ordning med gratis kort til flyktninger. I 2019 leverte vi ut 68 årskort og 294 flyktningekort.

FAGLIGE PRIORITERINGER

Vest-Agder-museet har definert fem tematiske hovedområder for en pågående femårsperiode; militærhistorie, industrihistorie, maritim historie, byggeskikk og

Ny permanent utstilling om andre verdenskrig på Lista åpnet på Nordberg fort i juni.

besøksstedenes lokalhistorie. Om mulig skal det legges størst vekt på perioden etter 1940. Fokuset gjelder for alle arbeidsområder, dvs. forskning, forvaltning, formidling og fornying. Rollen som aktiv samfunnsaktør er en tilnæringsmåte til alt arbeid ved institusjonen og nevnes derfor ikke som tematisk hovedområde.

MILITÆRHISTORIE

Første halvdel av 2019 var preget av arbeidet med å etablere krigshistorisk utstilling på Lista i samarbeid med Vest-Agder fylkeskommune. Utstillingen fikk tittelen «Krigen på Lista» og ble lagt til bygg 22 på Nordberg fort. Den åpnet 22. juni. Denne sommeren ble også hovedattraksjonen på Kristiansand kanonmuseum, kanonen, presentert for publikum og presse i kamuflasjefarger. Da kanonen måtte overflatebehandles og males på nytt, ble det besluttet å reetablere krigstidens originalfarger. Den hadde siden 1980-tallet vært malt skipsgrå. Originalfarger var bevart i kanonstillingen i kasematten og kunne overføres til kanonen. Kanonen fremstår nå i fargene den hadde i 1943. Høsten 2019 startet også arbeidet med å etablere en lokalhistorisk utstilling i sambandsbunkeren på Kanonmuseet. Utstillingen «Menneskene og Møvik» og skal fortelle historien til fortet i perioden det var i drift (1941-1959). Det er fokus på soldatene, arbeiderne, krigsfangene og sivilistene som var på stedet. Et sjettede historisk skilt på Kanonmuseet ble høsten 2019 satt opp ved sambandsbunkeren.

På Odderøya ble det utarbeidet en brosjyre om de underjordiske anleggene. Det ble innhentet flere kalkyler og tilstandsrapporter og arbeidet videre med finansiering for å kunne tilrettelegge anleggene for publikum.

INDUSTRIHISTORIE

Nettverksarbeid og prosjekter: Vest-Agder-museet har deltatt i nasjonalt nettverksarbeid knyttet til både Arbeiderkultur og arbeidslivshistorie og Teknologi og industrihistorie. I førstnevnte har museet representant i arbeidsgruppe for et forskningsprosjekt om tilknytningsformer i arbeidslivet et

historisk perspektiv (støttet av Kulturrådet). Vi deltar også i et treårig, kulturrådsstøttet prosjekt knyttet til minner.no, hvor industriminne er vårt bidrag inn.

Rådgivning: Vest-Agder-museet sitter i arbeidsgruppe for industrihistorisk senter på Ballastbrygga i Mandal. Museet var videre representert i en rådgivende faggruppe i Industrianleggenes fellesråd for et prosjekt om fagforeningenes og arbeidstakernes rolle på de 15 tekniske og industrielle industrianleggene, noe som resulterte i boka «Når fortida blir framtida».

Seminarer: To ansatte deltok på seminaret «Industridokumentasjon og bedriftsarkiv i fokus». Seminaret var et samarbeid mellom SIK, Arkivforbundet og museumsnettverkene.

Industridokumentasjon: I forbindelse med rivning av fabrikkbygningen til Hydrofoilen/Westamarin i Mandal, ble foto og gjenstander tatt hånd om (januar 2019).

Formidling: VAMs ansatte har holdt foredrag for eksterne aktører der tema har vært ulike sider ved industrihistorien. Museet har også levert tekst og foto knyttet til Siloen i Kristiansands historie. Materialet skal brukes av SKMU i forbindelse med informasjonstavler der Kunstsiloen bygges.

Samarbeid med Riksantikvaren (RA): Det teknisk og industrielle kulturminnet Sjølingstad Uldvarefabrik har blitt fredet etter kulturminneloven i 2019. Vest-Agder-museet har samarbeidet tett med RA om å utforme et fredningsvedtak som gir rom for å fortsette «vern gjennom bruk»-tankegangen ved den levende museumsfabrikken.

MARITIM HISTORIE

Vest-Agder-museet stilte med 16 båter og én støpeform på båtmesse «Sjøen for Alle» 19.-24. mars. Standen til VAM på rundt 650 kvadratmeter var godt synlig og godt besøkt.

VIP-åpningen tirsdag 19. mars ble avholdt ved museets utstillingsstand, og ca. 5 000 var innom.

Den årlige regattaen for klassiske norske plastbåter ble avholdt søndag 25. august i Nodeviga. 21 båter stilte til start, mens åtte båter var utstilt på land. Godt besøkt med rundt 750 besøkende.

Oppfølgeren til «Plastic» (2011) kom ut i desember 2019. «Plastic II – historier om plastbåten» er rikt illustrert og presenterer flere av plastbåtprodusentene fra Agder; Ancas, Kristiansand Båtindustri, Hannevika Båtbyggeri, Chr. Christiansen Livbeltefabrikk i Risør og Joda Båtbyggeri. Videre inneholder boken et portrettintervju av Eivind Amble, en av landets mest kjente og anerkjente båtkonstruktører. Plastic II har også en grundig gjennomgang av dokumentasjonsprosjektet «En klassiker gjenoppstår», som Vest-Agder-museet gjennomførte i perioden 2015-2017. Prosjektet gikk ut på å lage en ny Skibspast Sportsmann 11' junior fra de originale formene. Artikkelen skildrer dette arbeidet i detalj. Opplaget er på 2 000 bøker.

BYGNINGSVERN OG BYGGESKIKK

Med sine 102 fredede eller verneverdige bygg skal Vest-Agder-museet være en kompetanseinstitusjon innen byggeskikk og bygningsvern. Museets arbeid skal være knyttet til bygningsvern på egen bygningsmasse, kompetanseheving blant egne håndverkere og overføring av kunnskap internt i museet. I tillegg skal museet arbeide for eksterne kurs og kompetansespredning i håndverkermiljøet på Agder og rekruttering til restaureringshåndverkerfaget. Dette gjøres gjennom samarbeid med fylkeskonservatoren og

videregående skole samt arrangementer som håndverkskafeer og kursvirksomhet. I 2019 hadde museumshåndverker i Kristiansand et prosjekt med Tangen videregående skole om istandsetting av Haubitz Hall på Odderøya. Elevene fikk en innføring i grovt bindingsverk med historikk og deltok i praktisk arbeid med utskifting av dårlige bygningsdeler. Det ble også inngått et samarbeid med Fortidsminneforeningen om prosjektet «Kulturminner for alle» om fremtidig kurs og formidling til videregående skole.

BESØKSSTEDENES HISTORIE

Besøksstedene har et naturlig fokus på lokalhistorie, noe som kommer til uttrykk i mindre utstillinger, aktiviteter og prosjekter. Målet er at avdelingene også skal ha lokalhistoriske basisutstillinger. I 2019 åpnet ny utstilling på Nordberg fort, «Krigen på Lista». Arbeidet med utstillingen «Menneskene og Møvik» ved Kristiansand kanonmuseum er godt i gang, og planleggingen av den lokalhistoriske utstillingen ved Flekkefjord museum har begynt.

BESØKSTALL

Vest-Agder-museet har i 2019 hatt en god utvikling med økning i besøkstallet ved omtrent samtlige avdelinger sammenliknet med 2018.

Det totale antall gjester er likevel gått ned, noe som i stor grad skyldes at besøket ved D/S Hestmanden – Norsk krigsseilmuseum er redusert med over 11 000 gjester (86 %). Årsaken er at skipet ikke seilte i 2019, men lå til kai ved Bredalsholmen hele året.

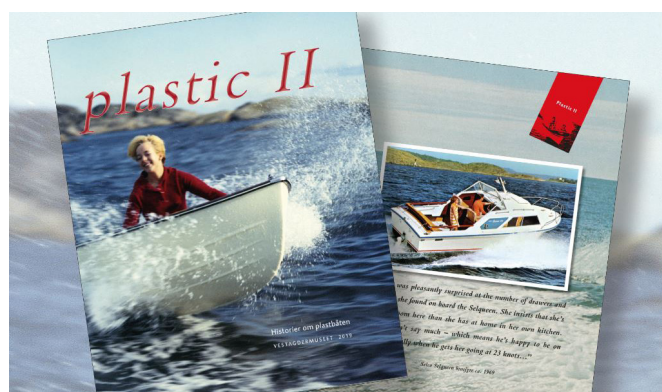
BESØKSTALL VED AVDELINGENE:

Totale publikumstall pr. avdeling	2015	2016	2017	2018	2019
Kristiansand museum	16 032	18 083	18 190	13 408	14 418
Odderøya museumshavn	2 855	5 892	4 885	7 727	6 720
Kristiansand kanonmuseum	9 890	12 458	10 285	8 890	10 969
Gimle Gård	2 830	2 623	3 175	2 909	3 100
Setesdalsbanen	24 804	23 376	28 599	21 821	20 155
Mandal museum (inkl. Vigeland Hus)	3 943	4 432	9 420	4 392	5 293
Sjølingstad Uldvarefabrik	7 809	7 863	8 910	7 743	8 603
Lista museum	16 026	15 819	16 775	15 673	18 375
Flekkfjord museum	8 612	7 709	8 741	8 879	9 798
D/S Hestmanden – Norsk krigsseilmuseum	Ikke del av VAM	90	5 748	12 979	1 774
Tingvatn fornminnepark og besøkssenter	Ikke del av VAM	Ca. 2 000	Ca. 3 000	2 895	3 730
Formidling utenfor VAMs besøksmål	Ikke tallfestet	3 865	7 553	14 950	16 440
Totalt	92 801	104 210	125 281	122 266	119 375

- 1) Fra 2018 har Odderøya fyr og utstillingen "Unik og uniformert" på Lasarethøyden vært tilbud driftet av Odderøya museumshavn.
- 2) D/S Hestmanden ble overført til Vest-Agder-museet 01.01.2016, men skipet åpnet for publikum først 26. juni 2017.
- 3) Hestmanden seilte ikke i 2019, men lå til kai ved Bredalsholmen.
- 4) Denne kolonnen er en samlepost for formidling utenfor VAMs ordinære besøksmål 2019: Juletellet på Torvet i Kristiansand (10 040), Odderøya museumshavns klassiske båtutstilling på messa "Sjøen for alle" på Lillestrøm (5 000) og Sjølingstads deltakelse med utstillingsstand under Strikkfestivalen i Kristiansand (400). Deltakere i fagseksjonens formidlingstilbud/foredrag er også tatt med i dette tallet (1 000).

To avdelinger satte besøksrekord i 2019. Lista museum passerte for første gang 18000 besøkende, noe som tilskrives jevnt god aktivitet og oppslutning om større arrangementer, også i skuldersesongen. Flekkefjord museum økte besøket med nærmere 1 000 gjester sammenliknet med fjoråret og passerte for første gang 9 000 besøkende. Økningen er i første rekke knyttet til tilbudet i Krambua. Kristiansand kanonmuseum har hatt en god sesong etter at kanonen ble pusset opp og malt i kamuflasjefarger. Også Mandal museum melder om et oppsving knyttet til Gustav Vigelands 150-årsjubileum.

VAM har i tillegg hatt en sterk oppgang i formidlingsaktiviteten utenfor museets egne arenaer de siste årene. Det ligger i museets strategi at vi skal være en synlig aktør i lokalsamfunnet og der folk er. Spesielt stor oppslutning har det vært om juletellet i Kristiansand med verksted og utstilling. I 2019 ble det satt besøksrekord med over 10 000 besøkende i desember. Ellers er ikke alle formidlingstilbud i det offentlige rom tallfestet, slik som fotoutstilling på Torvet i Kristiansand, vindusutstilling med historiske juletrær i gågata i Mandal og Krambua på julemarkedet til Smaabyen Flekkefjord.

Boka "Plastic II - historier om blastbåten" fikk gode anmeldelser.

FORMIDLING OG LOKALE AKTIVITETER

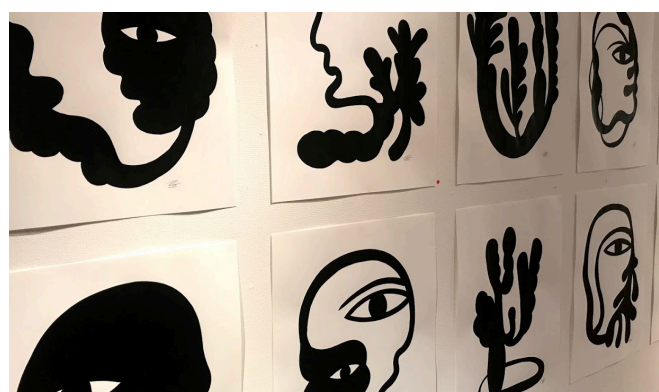
Vest-Agder-museets formidlingsarbeid tar utgangspunkt i prinsipper og retningslinjer nedfelt i museets formidlingsplan og i planer og strategier på de ulike virkeområdene.

Koordinering og utvikling av felles formidling i Vest-Agder-museet er organisert i avdelingsoverbyggende arbeidsgrupper under ledelse av museets formidlingsleder.

Utøvelse og ansvar for Vest-Agder-museets formidling ligger til den enkelte avdeling. Museet kan vise til betydelig variasjon og stor bredde i formidlingstilbud, samarbeidsformer og metoder.

PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Vest-Agder-museet er en sentral samarbeidspartner for den fylkeskommunale kulturelle skolesekken (VAF-DKS) på kulturarvfeltet. Ansvar for tilbudene i de lokale, kommunale kulturelle skolesekkene ligger til den enkelte avdeling.

«Black Lines» av Phuc van Dang - utstilling på Flekkefjord museum.

BARNEHAGE- OG SKOLEBESØK PR. AVDELING:

	2015	2016	2017	2018	2019
Kristiansand museum	4 082	3 839	5 680	3 800	3 800
Gimle Gård	333	77	108	503	572
Odderøya museumshavn	27	1 222	119	421	468
Kristiansand kanonmuseum	841	714	350	207	56
Setesdalsbanen	996	768	1 848	712	1 230
Mandal museum og Vigeland hus	811	1 064	1 746	542	1 604
Sjølingstad Uldvarefabrik	1 446	1 116	1 771	1 282	1 493
Lista museum	2 753	882	1 754	1 687	800
D/S Hestmanden – Norsk krigsseilmuseum	-	-	0	1 772	1 015
Flekkefjord museum	4 283	2 679	4 683	3 804	2 792
Tingvatn fornminnepark og besøkssenter	-	300	300	470	440
Fagseksjonen	-	650	370	443	⁶ -
Totalt	15 572	13 311	18 729	15 643	14 270

⁵⁾ DKS på Kristiansand kanonmuseum for skoleåret 2019/20 lagt til vår 2020 i stedet for på høsten som tidligere år.

⁶⁾ Skoleturneen "Ikke bare greit" for skoleåret 2019/20 er lagt til vår 2020 i stedet for høst 2019.

StreetArt utenfor Flekkefjord museum.

Skole- og barnehagebesøket ligger noe lavere enn i 2018. Transportkostnadene er fremdeles den store utfordringen for skolene. Noen steder er museumsbesøk nesten utelukkende knyttet til DKS, slik som på Lista museum, som i år hadde færre DKS-tilbud enn avdelingen vanligvis har. Den største økningen var i Mandal, som hadde inne et stort DKS-opplegg for fem trinn knyttet til Gustav Vigelands 150-årsjubileum. Flekkefjord, som vanligvis har skoler og barnehager som aktive brukere av lokalmuseet, opplevde en nedgang i oppslutning om ordinære pedagogiske tilbud, men større deltakelse blant barn og unge i ulike arrangementer. Hestmanden, som i 2018 var på tokt og tok imot elever i andre havner, hadde i 2019 kun skolebesøk gjennom Kristiansand kommunes DKS.

Museets tilbud er organisert som turneer på skolene og som museumsbesøk. I 2019 fikk Vest-Agder-museet antatt 14 tilbud i fylkeskommunal og lokal DKS innen programområdene forhistorie, kulturarv og visuell kunst. Formidlingsgruppas felles satsning i 2019 var, foruten videreføringen av formidlingsopplegget Ikke bare greit – om å være fattig på Sørlandet, arbeid med inkludering av skoleelever gjennom det kulturrådsstøttede samfunnsrolleprosjektet Sammen om fortellingen. Skoleelever skal på ulike måter involveres i arbeidet med utvikling av innhold til lokalhistoriske utstillinger. Kristiansand kanonmuseum, Flekkefjord museum og Mandal museum deltar i prosjektet. Kristiansand museum har i 2019 satset aktivt på tilrettelagte tilbud til ulike grupper: SFO-dager, barnehagedager og senioromvisninger.

PEDAGOGISK TILBUD I 2019

Kristiansand museum

- Jegersteinalderen, 4. trinn, DKS-tilbud
- Arkeologi/steinalder, barnehage og småskoletrinn
- Gamle påsketradisjoner, barnehage og småskoletrinn
- Lavvu og laft, 4. – 7. trinn
- Byen vår før elektrisiteten kom, 2. trinn, DKS-tilbud
- Skolen i gamle dager, 1. – 4. trinn
- Fra ull til klær, 1. – 5. trinn
- Julevandring i Bygaden, alle trinn og voksenopplæringen
- Jul i gamle dager med aktivitet, barnehager og småskoletrinn
- Omvisninger i friluftsmuseets tre avdelinger
- Barnehagedagene i juni: Fra korn til brød
- SFO-dagene i juni: Korn til brød
- Senioromvisninger i Bygaden i oktober og november
- Vinterferieprogram: Det sanselige 1700-tallet

Gimle Gård

- Tilbud om omvisning for skoler og barnehager gjennom hele året.
- Bjørnson og Collett på Gimle gård, videregående skole
- Jul på Gimle, grunnskolen og barnehager

Odderøya museumshavn

- Tilpasset aktivitetsopplegg til barnehager og forskjellige klassetrinn knyttet til museumshavnas ulike tilbud
- Båten for alle, 5. – 6. trinn, DKS-tilbud

Kristiansand kanonmuseum

- Tilbud om omvisning for skoler og barnehager gjennom hele året
- Samarbeidsprosjekt med Møvig skole, 9c: «Ungdom møter Møvik», filmer og intervjuer om Møvik og krigen

Setesdalsbanen

- Skole- og barnehagekjøring i juni

Mandal museum og Vigeland hus

- «Gustav Vigeland 150 år» på Vigeland hus, 8. – 10. trinn, DKS-tilbud
- «Kreativt treskjærerverksted» på Vigeland hus, 3. – 4. trinn, DKS-tilbud
- Bursdagsfeiring, Gustav Vigeland 150 år, barnehager i Mandal kommune

Sjølingstad Uldvarefabrik

- Den levende museumsfabrikken, industrihistorie for 8. trinn, DKS-tilbud
- Omvisning og ullverksted tilpasset hele skoleløpet
- Førjulsaktiviteter

Lista museum

- Tilpasset opplegg til barnehager og andre grupper knyttet til Lista museums ulike tilbud.
- Arkeolog for en dag, 4. trinn, DKS-tilbud
- Hervoll mølle, 3. trinn, DKS-tilbud
- Da Amerika kom til oss, DKS-tilbud

Foto: Lasse Norlemann Mathiesen

Vikingting på Tingvatn fornminnepark.

D/S Hestmanden

- Hestmanden i krig – historier om krigsseilerne, 9. – 10. trinn, DKS-tilbud

Flekkefjord museum

- Det tilbys tilpasset opplegg til barnehager og forskjellige klassetrinn knyttet til Flekkefjord museums ulike tilbud og alle utstillinger
- På tur med museumsskøyta Solstrand, 5. trinn, DKS-tilbud
- Tatjana L. K. Gulbrandsen, DKS-tilbud
- Phuc van Dang: "Naturlige selvportretter", 8. – 10. trinn, DKS-tilbud
- Videregående skoles årsutstilling, juleutstillingen «Engler» og andre temporære utstillinger

Tingvatn fornminnepark

- Det tilbys tilpasset opplegg til barnehager og forskjellige klassetrinn knyttet til kulturhistorie relatert til symboler og håndverk
- Den vandrende tråden – Tekstilhåndverk i folkevandringstid, 4. trinn, DKS-tilbud
- Ulike tilbud til skolene på "skoledagen" under Vikingting

NYE UTSTILLINGER I 2019

Det er et vidt spenn i Vest-Agder-museets publikumstilbud og avdelingenes muligheter for formidling og fornyelse gjennom utstillinger. De fleste avdelinger mangler egnede lokaler for visning av temporære utstillinger, spesielt i Kristiansandsområdet.

Oversikten viser kun nyproduserte og temporære utstillinger i 2019. Basisutstillinger og eldre utstillinger er følgelig ikke med her.

Odderøya museumshavn

- Utstilling om plastbåtens historie og småbåtliv etter andre verdenskrig
- Ny aktivitet: følebasseng i aktivitetsbodene

Kristiansand museum

- «Det sanselige 1700-tallet», temporær utstilling

Mandal museum og Vigeland hus

- «Skåret i tre». Vigeland hus, juni-oktober
- «Gustav Vigeland og tresnittet». Andorsengården juli-desember

Sjølingstad Uldvarefabrik

- Sjølingstad Uldvarefabrik 125 år. Foto fra 1919 og 2019
- Resten av året helt enkle utstillinger knyttet til sesongaktiviteter og skoleopplegg: Industrihistorisk utstilling, strikkeutstilling, vinterferie-, påske- og juleutstillinger med bruk av eget materiale

Lista museum

- Bronsealderutstilling tatt ned, erstattet med aktivitetsutstillingen «Vikingteltet»
- «Krigen på Lista», ny utstilling om andre verdenskrig på Lista
- Fire temporære utstillinger med samtidskunst, i samarbeid med Galleri Lista Fyr
- Sørlandsutstillingen på Nordberg fort i samarbeid med fylkeskommunen
- «Afrikaskøytene» - ny, permanent miniatutstilling på Listeskøyta kystkultursenter

Flekkefjord museum

- Videregående skoles årlige utstilling
- StreetArt, utstilling med arbeider utført av 5. klasse
- Laksefestivalen: Fotoutstilling i samarbeid med Erik Peersen
- Sommerutstilling: Phuc van Dang «Black lines»
- «Aarenes lærfabrikk» i samarbeid med Flekkefjord kunstforening
- Skole- og barnehageutstillingen "Engler", førjulsutstilling

Tingvatn fornminnepark

- Bjørn Hougen: «Snamtemofunnet»

Andre arenaer

- Utstilling av 16 klassiske plastbåter og 1 støpeform under båtmessa "Sjøen for alle" på Lillestrøm i mars
- Historisk juletreutstilling med pynt fra ulike perioder i telt på Torvet i Kristiansand i desember 2019.
- Historisk juletreutstilling i vindu i gågata i Mandal i desember 2019.
- «Høie i blått» om stoffprøver fra Høie fabrikker, Utstilling på Digitalt Museum
- «Gamle leker» leker fra Flekkefjord museum, Utstilling på

DIGITAL FORMIDLING OG KOMMUNIKASJON

VAM følger museets digitale strategi i arbeidet med digital formidling og kommunikasjon. Strategien oppdateres jevnlig og minst én gang i året.

Vestagdermuseet.no er museets fremste kommunikasjonskanal på nettet, godt supplert av sosiale medier, men vi formidler også via andre nettsteder. VAM drifter bildedatabasen Agderbilder.no og Museumogsamfunn.no med engelsk versjon Museumandsociety.com (nettsted om museenes samfunnsrolle, utviklet av VAM). Til det nye, internasjonale samarbeidsprosjektet, «I den-

tity on the Line», er det sammen med partnerne utformet egen kommunikasjonsstrategi og nettstedet I-ON.museum.

VAM publiserer også på Digitalt Museum, der vi lagde to nettutstillinger i 2019 og har gjort bruk av nettstedet Industrimuseum.no, som et ledd i arbeidet med satsningsområdet industrihistorie. Industrimuseum.no skal etter hvert gå inn i Digitalt Museum, og arbeidet med å overføre nettartikler fra det ene nettstedet til det andre ble påbegynt i 2019. Prosjektet knyttet til Minner.no, der VAM bidrar med innsamling og publisering av industriminne, er videreført i 2019.

ARRANGEMENTER 2019

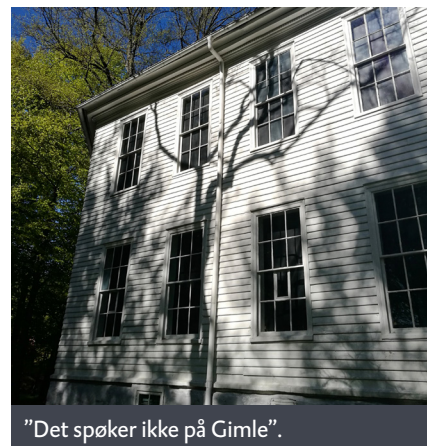
Dato	Arrangement	Sted
JANUAR		
6. jan.	Konsert og åpning av kunstutstilling	Nordberg fort
11. jan.	Kurs i minneinnsamling m/Memoar	Odderøya museumshavn
22. jan.	Museumsaften: «En sjøens helt – krigsseilerhistorie»	Tingvatn fornminnepark
25. jan.	Museumsaften: Kveding og gangardans med Sigrid K. Jore	Tingvatn fornminnepark
27. jan.	Nålebinding – foredrag, demonstrasjon og prøve-selv	Tingvatn fornminnepark
30. jan.	Fotokveld med Flekkefjord Historielag	Flekkefjord museum
FEBRUAR		
9. febr.	Strikkelørdag m/strikkedesigner Wenche Roald	Sjølingstad Uldvarefabrik
14. febr.	Håndverkerkafé*. Smart energisparing i gamle hus	Sjølingstad Uldvarefabrik
16. febr.	Sjølingstad Uldvarefabrik: Foredrag og utstillingsstand	Vitengarden, Jæren
19. febr.	Direktesending fra NRK, «Norge nå» om bord	D/S Hestmanden
18.-22. febr.	Vinterferieaktiviteter	Odderøya museumshavn
18. - 20. febr.	Vinterferieaktiviteter	Vigeland hus
18. og 21. febr.	Vinterferieaktiviteter	Flekkefjord museum
19. - 22. febr.	Vinterferieaktiviteter	Sjølingstad Uldvarefabrik
19. og 21. febr.	Vinterferieverksted	Nordberg fort
22. - 24. febr.	Vinterviking, «Den vandrende viking III»	Tingvatn fornminnepark
MARS		
Dato	Arrangement	Sted
12. mars	Historiekveld, Gustav Vigeland i Mandal	Mandal museum
14. mars	Fotokveld «for folk over 60 med sine foreldre»	Kristiansand folkebibliotek
19. - 24. mars	Utstilling av 16 klassiske plastbåter og én støpeform	Sjøen for alle, Lillestrøm
20. mars	Strikke kafé	Nordberg fort
23. - 24. mars	Sjølingstad Uldvarefabrik: Stand med salg og visning av Sjølingstadgarn	Kristiansand strikkefestival
APRIL		
1. april	Vårfestspillene, konsert	Gimle Gård
4. april	«Kraften i det å være annerledes» - er et talkshow om psykisk helse og kultur – Flekkefjord museum som medarrangør	Kvinesdal kulturhus
11. april	Feiring av Gustav Vigeland's 150-årsjubileum	Vigeland hus
13.-16. april	Påskeaktiviteter	Sjølingstad Uldvarefabrik
14. april	Påskeaktiviteter	Kristiansand museum
16. april	Påskeverksted	Nordberg fort
18. april	Skjærtorsdagskonsert m/Lars Jakob Rudjord	Nordberg fort
13.-15. april	Påskeferieaktiviteter, omvisninger og grafikkverksted	Vigeland hus
18.-22. april	Påskeverksted	Odderøya museumshavn
24. april	Bunadkafé. Foredrag, demonstrasjon og omvisning	Sjølingstad Uldvarefabrik
24.-25. april	Sykurs i samarbeid med «Vi syr i Mandal»	Sjølingstad Uldvarefabrik

Dato	Arrangement	Sted
MAI		
5. mai	Aktivitetsdag med bagasjeromsmarked	Tingvatn fornminnepark
8. mai	Foredrag m/Magne Haugland	Nordberg fort
12. mai	17. mai-verksted	Kristiansand museum
12. mai	«Finn-frem-dagen» i regi av Kristiansand orienteringsklubb på friluftsmuseet	Kristiansand museum
26. mai	Minibyens dag	Kristiansand museum
24. - 26. mai	Vikingting	Tingvatn fornminnepark
26. mai	Turist i egen region	Sjølingstad Uldvarefabrik
JUNI		
31. mai-2. juni	Seaweedfestival i samarbeid med Lindesnes fyr	Odderøya museumshavn
1. juni	StreetArt-party – Flekkefjord museum i samarbeid med Smaaby	Flekkefjord
2. juni	Sesongstart på Setesdalsbanen	Setesdalsbanen
2. juni	Turist i egen by	Odderøya museumshavn
2. juni	Turist i egen by	Kristiansand kanonmuseum
2. juni	Turist i egen by. Åpent skip	D/S Hestmanden
2. juni	Rundtur på Vest-Lista, naturlostur med Lista museum som medarrangør	Lista
12. - 14. juni	Barnehage- og skolekjøring	Setesdalsbanen
15. juni	Sesongåpning med saueslepp	Sjølingstad Uldvarefabrik
15. juni	Maritim dag på Bredalsholmen – i samarbeid med Bredalsholmen Dokk og Fartøyvernssenter	D/S Hestmanden
15. juni	Arbeidslag for håndverksinteresserte	Tingvatn fornminnepark
16. juni	Den store museumsdagen, «Kloke hender – håndverk som skaper» – fellesarrangement som markerte sesongåpning i Vest-Agder-museet	Tingvatn fornminnepark
16. juni	Stort arrangement m/Vita Velo og Utvalgt kulturlandskap Vest-Lista	Nordberg fort
16. juni	Korpskonsert	Nordberg fort
15. juni - 20. aug.	Ullverksted for barn hver dag i sesongen	Sjølingstad Uldvarefabrik
19. juni	Vigelandsjubileet. Utstillingsåpning: «Skåret i tre»	Vigeland hus
22. juni	«Krigen på Lista» - åpning av ny, permanent krigshistorisk utstilling	Nordberg fort
27. - 30. juni	«Rep.øvelse» - arrangement i samarbeid med Lister Forsvarshistoriske Forening	Nordberg fort
JULI		
23. juni - 28. juli	D/S Hestmanden har sommeråpent skip	Bredalsholmen, Kristiansand
Mandager i juli/aug.	«Jakten på de stjålne smykkene», skattejakt (6 arrangementer)	Gimle Gård
Torsdager i juli/aug.	«Det spøker ikke på Gimle Gård», teateromvisning (6 forestillinger)	Gimle Gård
25. juni - 13. aug.	Byvandring på tirsdager v/ Flekkefjord museum	Flekkefjord sentrum
26. juni-7. aug.	Onsdagsaktiviteter på museet	Flekkefjord museum
1. juli - 10. aug.	Sommerprogram med aktiviteter hver dag	Kristiansand museum
Onsdager i juli	Sommerverksted for barn	Nordberg fort
Torsdager i juli	Familieunderholdning med Pelle Krabbe på barnas Sommer på Torvet	Odderøya museumshavn på Torvet i Kristiansand
5. juli	Utstillingsåpning: «Gustav Vigeland og tresnittet»	Andorsengården, Mandal museum
5. juli	Åpning av sommerutstilling «The black Lines», Phuc Van Dang	Flekkefjord museum
5. juli	Kveldsvandring til Varnes fyr, naturlostur med Lista museum som medarrangør	Lista
7. juli	Slåttedag	Kristiansand museum
8. juli	Røkelseskaret fra Snartemo vender hjem for en dag – foredrag og framvisning	Tingvatn fornminnepark
23. - 25. juli	«Terroristene» av Kolbein Falkeid, teaterstykke v/Kanonproduksjon i kasematten	Kristiansand kanonmuseum
26. juli	Museumsaftnen: «Håndverkeren som historieforteller» - om perlemaking	Tingvatn fornminnepark
26. - 27. juli	Laksefestivalen – innsamling til lokalhistorisk utstilling på Flekkefjord museum	Bakgården hos P. I. Peersen, Flekkefjord
28. juli	Redningsstasjonens dag	Østhassel redningsstasjon,

Foto: Martin Granum

Saltvannsakvariet i Odderøya museumshavn.

"Det spøker ikke på Gimle".

Dato	Arrangement	Sted
AUGUST		
3. aug.	Gamle heiegårder i Herad, naturlostur med Lista museum som medarrangør	Herad i Farsund
16. aug.	Åpning av aktersalongen	D/S Hestmanden
12. - 16. aug.	Arendalsuka – VAM samarbeidet med museumsforbundet og de andre museene i Agder om debatter og arrangementer	Arendal
18. aug.	Den store familiedagen	Kristiansand museum
24. aug.	Forfattermøte med Gaute Heivoll	Nordberg fort
23. aug.	Museumsaftnen: Bilder fra Hægebostad på 1940-tallet	Tingvatn fornminnepark
25. aug.	PLASTIKK 2019 – regatta for klassiske plastbåter	Odderøya museumshavn
25. aug.	Samlede klaververker av David Monrad Johansen, konsert	Gimle Gård
25. aug.	Kongsgård dagen i samarbeid med lokale foreninger og institusjoner	Kristiansand museum
31. aug.	Lista Fuglefestival	Nordberg fort
SEPTEMBER		
1. sept.	Konsert, Nordsjøfestival søndag	Nordberg fort
1. sept.	På skolevei og kirkesti, naturlostur med Lista museum som medarrangør	Lista
5. - 7. sept.	Seminar, Lista Husflidslag	Nordberg fort
6. sept.	Fotokveld «for folk over 60 med sine foreldre»	Kristiansand folkebibliotek
19. sept.	Arbeidslag for håndverksinteresserte	Tingvatn fornminnepark
27. sept.	Museumsaftnen: Innsamlingskveld for Bydeboka bind II	Tingvatn fornminnepark
28. sept.	«Himmelske tåker», astronomiforedrag	Nordberg fort
29. sept.	Høstferieaktiviteter	Vigeland hus
30. sept.	Høstferieaktiviteter	Flekkefjord museum
OKTOBER		
30. sept.- 11. okt.	Høstferieaktiviteter i Agder og Rogalands ferier	Sjølingstad Uldvarefabrik
5. okt.	Høstferieaktiviteter	Flekkefjord museum
5. okt.	Arbeidslag for håndverksinteresserte – Vi rydder gravhauger	Tingvatn fornminnepark
1. og 3. okt.	Høstferieverksted	Nordberg fort
3. okt.	Håndverkerkafé*, milebrenning	Midthasselhuset, Lista museum
5. og 6. okt.	Høstferieåpent skip og aktiviteter i Gamlemessa	D/S Hestmanden
3. - 6. okt.	Høstferieaktiviteter	Odderøya museumshavn
6. okt.	Høstferieaktiviteter	Vigeland hus
Tirsdager i okt.-nov.	Senioromvisninger (6 omvisninger)	Kristiansand museum
8. okt.	«150 år av Agders historie på 150 minutter»; historiekveld i samarbeid med HIFO Agder	Håndverkeren, Kristiansand
13. okt.	Vottedager på Maihaugen. Foredrag og stand ved Sjølingstad Uldvarefabrik	Maihaugen, Lillehammer
18. okt.	Museumsstand under Sørlandsk lærerstevne	UiA
18. - 19. okt.	Agderseminaret «Grenseløst Agder - det som skilte og det som bandt» - Forskernettverk Agder, VAM medarrangør	Kuben, Arendal

Over 10 000 besøkte Vest-Agder-museets juleverksted og juletreutstillingen på torvet i Kristiansand i desember.

Dato	Arrangement	Sted
20. - 21. okt.	Strikkedager: Kurs, foredrag, omvisning	Sjølingstad Uldvarefabrik
24. okt.	Arkeologiforedrag om Sandefunnet	Nordberg fort
25. okt.	Museumsaften: Innsamlingskveld for Bygdeboka bind II	Tingvatn fornminnepark
30. okt.	«Spøker det på Gimle Gård?». En omvisning utenom det vanlige	Gimle Gård
30. okt.	Historiekveld m/Bård Raustøl og Birgitte Sørensen	Sjølingstad Uldvarefabrik
31. okt.	Torsdagskveld på fortet, bildeforedrag fra krigen	Nordberg fort
31. okt.	Håndverkerkafé*, flytting av hus i et historisk perspektiv	Håndverkeren i Kristiansand

NOVEMBER

2. nov.	Artist Talk med Phuc Van Dang	Flekkefjord museum
3. nov.	«Spøker det på Gimle Gård?». En omvisning utenom det vanlige	Gimle Gård
16. nov.	«Aarenes lærfabrikk» – utstillingsåpning med foredrag	Flekkefjord museum
16. - 17. nov.	Flekkefjord Kunstforenings «Kunsthelg», utstilling	Flekkefjord museum
18. nov.	Fotokveld «for folk over 60 med sine foreldre»	Kristiansand folkebibliotek
19. nov.	Spinnekurs og spinnedag. Kursholder Anne-Grete Anda.	Sjølingstad Uldvarefabrik
22. nov.	Bakstedag og foredrag om juletretradisjoner	Tingvatn fornminnepark
24. nov.	Jul på Gimle	Gimle Gård
30. nov.	Juleverksted	Flekkefjord museum
24. nov.	Pepperkakebaking og nissebesøk	Tingvatn fornminnepark
28. nov.	Torsdagskveld på fortet: Barneleker på 50- og 60-tallet	Nordberg fort

DESEMBER

27. nov.-13. des.	Førjulsutstillingen «Engler» med skoler og barnehager	Flekkefjord museum
28. nov. – 23. des.	Krambuas (Flekkefjord museum) julemarked sammen med Svege verksted	Isaksen Sko, Flekkefjord
1.-22. des.	Juletreutstilling og juleverksted i Juletellet på Torvet	Torvet, Kristiansand
1. des.	Førjulshygge med julemarked	Kristiansand museum
1. des.	Julemarked	Sjølingstad Uldvarefabrik
1. des.	Julestemning på fortet – julemarked	Nordberg fort
4. des.	Vandring i julemørket	Kristiansand museum
5. des.	Historiekveld: «Gustav Vigeland og juletreet»	Vigeland hus
7. des.	Boklansering «Plastic II – historier om plastbåten»	Odderøya museumshavn
8. des.	Vandring i julemørket	Kristiansand museum
10. des.	Fredningsmarkering og Fredningskonsert med «Lyder fra fabrikken».	Sjølingstad Uldvarefabrik
24. des.	Åpen julefeiring – åpent for alle, gratis julemiddag og gaver – i samarbeid med frivillige i Hægebostad	Tingvatn fornminnepark

* «Håndverkerkafé» er et samarbeid mellom Vest-Agder-museet og fylkeskonservatoren i Vest-Agder.

MARKEDSARBEID

Markedsføringsarbeidet i Vest-Agder-museet er koordinert av markeds sjefen, som leverer tjenester og støtte i markedsarbeidet i alle avdelingene. Digital annonsering blir viktigere for hvert år som går, men museet velger likevel å videreføre annonsering i reiselivsmagasiner og noe papiravisannonsering, det siste for å være sikre på å nå den eldre målgruppen av publikum.

Slagordet «Vi forteller din historie» er forankret i Vest-Agder-museets verdigrunnlag og går igjen på de fleste av museets kommunikasjonsplattformer som varemerke utad. Målet er å øke bevisstheten til befolkningen om at Vest-Agder-museet består av 11 avdelinger og er Sørlandets største museum.

Hovedarbeidsområder i markedsarbeidet i 2019 har vært:

DIGITAL STRATEGI

Museets digitale strategi legges til grunn i arbeidet med digital formidling og kommunikasjon. Den digitale strategien er den interne guiden til hvilke plattformer som benyttes og hva som publiseres i digital markedsføring og sosiale medier. Denne veilederen oppdateres hvert år.

SAMARBEID MED DESTINASJONSELKAPET VISIT SØRLANDET (USUS)

Vest-Agder-museet er hovedsamarbeidspartner med Visit Sørlandet. I tillegg til at museet benytter reiselivsklyngen aktivt, ble Vest-Agder-museet representert i Visit Sørlandets markedsføringskanaler som i nyhetsbrev, turistguider, nettsider, dyreparkavisen mm.

BESØK I DIGITALE FLATER/SOSIALE MEDIER

Museet benytter sosiale medier aktivt, og Facebook er museets utstillingsvindu for profilering av aktiviteter og arrangementer. Her kan også museets følgere få et innblikk i livet «bak kulissene» i museet. Vest-Agder-museet som helhet og hver avdeling er representert med egen side på Facebook, i tillegg til egne sider på museets hjemmesider.

DIGITALT BESØK I 2019

Nettsiden www.vestagdermuseum.no

Brukere: 69 310 (2018: 53 109).

Sidevisninger: 246 597 (2018: 214 693)

Sosiale medier (antall «følgere» pr. 01.02.2020)

Følgere på Facebook: 26 755 (totalt alle museene)

Følgere på Instagram: 9 358 (totalt alle museene)

Alle avdelingene er til stede på disse plattformene, og mange bruker den aktivt.

Nyhetsbrev

Det har blitt sendt ut 21 eksterne nyhetsbrev.

Antall mottakere har økt til 333, mot 193 i 2018.

SUP i Odderøya museumshavn viser havneområdet fra en ny vinkel.

BILLETTER PÅ NETT

Nytt for 2019 er at nå kan man kjøpe billetter til avdelingenes arrangement på våre hjemmesider. Det benyttes et eksternt billettsystem. Salg av billetter på nett før arrangementer har hatt stor suksess.

NYTT ÅRSPROGRAM

I 2019 ble det for første gang produsert et felles årsprogram for alle museene. I dette kan publikum se alle åpningstider og aktiviteter som skjer igjennom hele året. Den har blitt tatt godt imot, og videreføres til 2020.

PRESSE

Vest-Agder-museet jobber bevisst med pressemeldinger, og i 2019 ble vi omtalt i media 40 ganger lokalt og nasjonalt. Det jobbes ikke aktivt med overvåking av pressen, så tallet er nok noe høyere.

FORVALTNING

SAMLINGSFORVALTNING OG DIGITALISERING

VAM opererer med en samlingsforvaltningsgruppe, en inntakskomiteé og såkalte bootcamps, som er intensive registreringsøkter der flere ansatte samtidig jobber sammen i flere dager på en av avdelingene. I 2019 har samlingsforvaltningsgruppen bestått av 7 personer, derav en samlingsforvaltningsansvarlig og en konservator med ansvar for gjenstandskonservering.

Vi bruker Primus som registreringssystem og det er fortsatt behov for revidering av tidligere registreringer. VAM er aktiv på Digitalt Museum, publiserer jevnlig digitale utstillinger og deltar på relevante seminarer.

Vår fotoansvarlig er også ansvarlig for Agderbilder.no, en database med bilder fra regionen og flere medlemsinstitusjoner og -kommuner.

GJENSTANDSREGISTRERING

Ved utgangen av året hadde Vest-Agder-museet 58 900 gjenstander i samlingene, og av disse er 27 000 registrert; 23 300 i Primus, resten er katalogkort. Det er en økning av registrerte gjenstander på 2 880 gjenstander sammenliknet

Avdeling	Nye registreringer i Primus i 2019	Registrerte gjenstander i Primus totalt pr. 01.01.2020
Mandal museum	104	2 309
Flekkefjord museum	23	864
Gimle Gård	37	1 748
Sjølingstad Uldvarefabrik	0	562
Kristiansand kanonmuseum	21	112
Lista museum	35	3 378
Setesdalsbanen	130	702
Kristiansand museum	103	10 045
Hestmanden	0	48
VAM felles	2 428	3 580
Totalt for VAM	2 881	23 300

med 2018. Vi har restriktiv inntakspolitikk som har ført til et inntak på 86 gjenstander i 2019.

Bootcamp over to dager ble holdt på Setesdalsbanen i tillegg til ryddedugnad på fellesmagasin Mabergåsen. På Setesdalsbanen fortsatte arbeid på magasin, samt rengjøring av sovevogn. Et hovedfokus i 2019 var registrering av prøvekort knyttet til inntaket fra Høie fabrikker. Arbeidet ble påbegynt i 2018, og ferdigstilt høsten 2019. Ved avdelingene har det vært jobbet med å registrere nye inntak, samt eldre inntak for å ta igjen etterslepet.

DIGITALT MUSEUM

Ved utgangen av året hadde VAM til sammen 6 886 gjenstander på digitaltmuseum.no. Dette er en økning på 2 312 gjenstander fra 2016. Det vil si at 30 % av VAMs registrerte gjenstander er digitalt tilgjengelige på Digitalt Museum. Det ble produsert to nye digitale utstillinger på digitaltmuseum.no i 2019, en om leketøy fra Flekkefjord og en om tekstiler fra Høie.

Avdeling	Gjenstander på DM pr. 01.01.2020

Mandal museum	960
Flekkefjord museum	241
Gimle Gård	246
Sjølingstad Uldvarefabrik	530
Kristiansand kanonmuseum	12
Lista museum	149
Setesdalsbanen	363+83
Kristiansand museum	1 601
Hestmanden	22
VAM felles	2 762
Totalt for VAM	6 886

FOTOSAMLINGENE/AGDERBILDER.NO

Museets fotograf har en delt stilling med 50 % arbeidstid for Vest-Agder-museet og 50 % for Agderbilder.no, en fotobase på nett med bilder fra regionen, driftet av VAM i samarbeid med Vest-Agder fylkeskommune og medlemsinstitusjonene. Ved slutten av året var det drøyt 70 000 bilder i basen. Det er en økning på ca. 4 700 bilder i løpet av 2019. 133 nye kundemapper ble opprettet, og over 700 bestilte bilder ble sendt ut til kunder.

Markering av Gustav Vigelands 150-årsjubileum på Mandal museum.

Fotokvelder på Kristiansand folkebibliotek for «Folk over 60, i følge med sine foreldre», og arrangementer i Vennesla og Byglandsfjord, har trukket nærmere 300 personer. Sammen med friluftsutstillinger på torget har vi i løpet av året blant annet fått identifisert rundt 400 tidligere ukjente personer i bildebasen og fått mye ny kunnskap om vårt fotomateriale.

MAGASIN OG KONSERVERING

Vest-Agder-museet har flere magasiner, både i Kristiansandregionen og på Lista. Magasinforholdene er generelt sett langt fra tilfredsstillende. Totalt rår Vest-Agder-museet over omtrent 2 500 kvadratmeter med magasinplass. Behovet er mye større, og flere mindre magasiner er ikke tilstrekkelig tilrettelagt for funksjonene de skal fylle. Også i 2019 har vi derfor jobbet intenst mot etableringen av et nytt magasin.

Museets konservator med ansvar for konservering og restaurering har i løpet av 2019 utført flere restaureringsoppgaver og gitt råd til eksterne institusjoner som har henvendt seg til museet. Flere samarbeidsprosjekter med andre institusjoner er videreført, hovedsakelig med Sørlandets Kunstmuseum, Universitetet i Agder og Kristiansand Katedralskole Gimle. Årets store prosjekt var konserveringsarbeidet på UiAs «Beatsamling».

Setesdalstunet på Kristiansand museum.

BYGNINGSVERN OG VEDLIKEHOLD VED AVDELINGENE

Arbeidet har i 2019 vært knyttet til bygningsvern på egen bygningsmasse, kurs og kompetansespredning. Arbeidet utføres etter antikvariske prinsipper og i tett dialog med Fylkeskonservator og Riksantikvar (gjelder freda bygg). Til grunn for restaureringsarbeidet legges grundig gjennomgang av tilgjengelig arkivmateriale og annen dokumentasjon samt påviste konstruksjonsspor i eksisterende bygningsmasse. Museet legger vekt på å søke ekstern finansiering for å øke midlene som kan brukes til bygningsvern. Tilskudd fra Vest-Agder fylkeskommune er en sentral del av «grunnfinansieringen» for å kunne søke slike midler.

Riksantikvaren og BaneNOR har bidratt med viktige tilskudd til henholdsvis Sjølingstad Uldvarefabrik og Setesdalsbanen. Bygningsvernressursene (inkl. vaktmestertjenester/driftsleder) er fordelt med 2 stillinger på Kristiansand museum, 1 stilling på Gimle Gård, 1 stilling på Sjølingstad Uldvarefabrik og 1 stilling på Lista museum. I tillegg leier museet inn kompetanse knyttet til flere av bygningsvernprosjektene. På Setesdalsbanen kjøpes bygningsvern- og vedlikeholdstjenestene fra eksterne leverandører etter behov.

Framstillingen under viser en stikkordsmessig oppstilling av utførte bygningsvern- og vedlikeholdsarbeider i 2019. Vaktmestertjenester og sikkerhetsarbeid er ikke medtatt i oversikten.

SETESDALSBANEN

- 319 sviller skiftet
- Sandblåsehallen satt i stand
- Hall til gult materiell/arbeidsmaskiner ferdigstilt
- Grovane stasjon klargjort for maling
- Gjerde rundt Grovane verksted satt i stand
- Lokstall satt i stand

KRISTIANSAND MUSEUM

- Festningsgata 48 malt
- Sikringsarbeider på Trydalstua utført
- Arbeid med låven på Setesdalstunet startet opp
- Stabburet fra Eiken nesten ferdig restaurert
- Forprosjekt istandsetting av «Vestre Strandgate 44» startet opp
- Sikringsarbeider Tonstadbuva utført
- Etablering av overbygd verkstedsområde nærmer seg ferdig

GIMLE GÅRD

- Årlig kalking/kalkmaling av grunnmur utført
- To vinduer i muren på hovedhuset utbedret
- Maling på fundamenter i søylegangen fjernet
- To nye faste vinduer i muren på forpakterboligen laget
- Muren til forpakterboligen malt

KRISTIANSAND KANONMUSEUM

- Sambandsbunkeren ferdig restaurert
- Selve kanonen ferdig restaurert utvendig og malt opp i originale farger

D/S HESTMANDEN

- Deler av hoveddekket skiftet ut pga. råteskade, store arealer gjenstår
- Reetablering av aktersalongen fullført
- Forprosjekt istandsetting av «Ruffen» gjennomført

MANDAL MUSEUM

- Istandsetting av økonomibyggets gavlvegg mot nord ferdigstilt
- Istandsetting av hovedhusets gavlvegg mot vest ferdigstilt
- Istandsetting av vinduer og dører i Vigeland hus utført

SJØLINGSTAD ULDVAREFABRIK

- Vedlikehold på maskinparken
- Vinduer og ytterdør i Disponentbolig istandsatt
- 29 smidde og støpejernsvinduer istandsatt i teglsteinsbygget
- Nytt taktekke på vaskeribygning lagt
- Nytt gjerde ved Disponenten oppført

LISTA MUSEUM

- Istandsettingen av den freda Østhassel redningsstasjon ferdigstilt
- Istandsettingsarbeider på Hervoll mølle utført
- Installasjon av brann- og tyverisikring i Åptahuset, ihht midler fra Kulturrådet
- Tøking av trevirke til restaureringsprosjekt

FLEKKEFJORD MUSEUM:

- Videre arbeid med uteområdet foretatt.

FORSKNING

Forskning, forvaltning og formidling komplementerer hverandre i størst mulig grad ved at forskningsresultater brukes aktivt i formidling, og ved at det også forskes på våre gjenstander. Forskning og dokumentasjon i 2019 var hovedsakelig knyttet til museumsetikk, plastbåt, industrihistorie og militærhistorie.

Forskningen er forankret i museets forskningsplan. I 2019 ble ny forskningsplan utarbeidet av museets konservatorer under ledelse av fagseksjonens leder. Det er et uttalt mål at flest mulig av museets konservatorer skal ha NMF-godkjenning, og to av museets ansatte har jobbet målrettet med artikler som skal føre dit og fått sine artikler fagfellevurdert i 2019. Disse har blitt publisert i museets antologi «Plastic II» på slutten av året. I 2019 har Vest-Agder-museet utgitt to fagfellevurderte artikler i internasjonale tidsskrifter og to egne bøker. Boka «Museum Ethics in Practice» ble utgitt i mars, som digital publikasjon. Boka er den engelske oversettelsen av «Museumsetikk i praksis» som ble utgitt av Museumsforlaget i 2017.

Vårt internasjonale samarbeidsprosjekt «Identity on the Line» fikk gjennomslag i EU i juni 2019. Prosjektet er på flere måter å anse som et forskningsprosjekt og vil bidra til å løfte forskningen ved VAM ytterligere.

Vest-Agder-museet har også i 2019 fulgt opp samarbeidet i Forskernettverk Agder, der museet er representert i Rådet. Nettverket arrangerte i oktober Agderseminaret på Kuben i Arendal. Årets tema var «Grenseløst Agder – det som skilte og det som bandt».

NETTVERKSARBEID

NASJONALE NETTVERK

Museets avdelinger deltar i formelle og uformelle nettverk på nasjonalt plan. Vest-Agder-museet har en svært bred tematisk og samlingsmessig portefølje. Vi har derfor sett det som nødvendig å delta i en rekke faglige, nasjonale nettverk:

- Nasjonalt nettverk for arbeiderkultur
- Nasjonalt nettverk for teknologi og industrihistorie
- Nasjonalt nettverk for bergkunst
- Byggnettverket, nasjonalt nettverk
- Nasjonalt nettverk for fotografi
- Herregårdsnettverket, nasjonalt nettverk
- Nasjonalt nettverk for fiskerihistorie og kystkultur
- Nasjonalt nettverk for sjøfart
- Nasjonalt nettverk for demokrati og menneskerettigheter
- Nettverk for museumsbaner og jernbanehistorie
- Industrianleggenes fellesråd
- Museumsnettverk i Virke (administrasjon og reiseliv) Kulturrådets program for museenes samfunnsrolle (programmidler 2018-2020)

Vest-Agder-museet spiller også en aktiv rolle i organisasjonsarbeid på museumsfeltet nasjonalt:

- Norges museumsforbund (NMF): Direktør John Olsen er styreleder i NMF. VAM samarbeidet med museumsforbundet og de andre konsoliderte museene i Agder om museumsfaglige debatter under Arendalsuka. Gro Eikeland, avd.leder Kanonmuseet/prosjektleder Hestmanden, er med i styret for NMFs fagseksjon for museumsledelse. Judith S. Nilsen, formidlingsleder ved Sjølingstad Uldvarefabrik, er varamedlem til styret i seksjon for formidling.
- ICOM (den internasjonale museumsorganisasjonen): Kathrin Pabst er styremedlem i Norsk ICOM (styreleder april-september 2019) og ble valgt til president i den nyopprettede ICOM International Committee on Ethical Dilemmas under ICOM-konferansen i Kyoto i Japan i september 2019.

REGIONALE NETTVERK

Vest-Agder-museet deltar i en rekke nettverk på regionalt og lokalt nivå. Av regionalt nettverksarbeid kan nevnes:

- John Olsen var medlem av fakultetsstyret i Universitetet i Agder fram til valget 2019. Kathrin Pabst gikk inn som vara i styret etter valget.
- VAM er representert i Rådet for Forskernettverk Agder
- VAM deltar i museumspedagogisk forum på Agder, kultur- og reiselivsnettverket USUS, Cruisenettverket og

Næringsforeningen i Kristiansandsregionen og samarbeider tett med fylkeskonservatoren i Vest-Agder.

- Formidlingsleder Gunhild Aaby er leder for Den norske historiske forening i Agder. Hun var også oppnevnt medlem i faglig utvalg for kulturvern i Kulturrådet 2018-2019.

STUDENTER I PRAKSIS

Vest-Agder-museet har i 2019 hatt tre bachelorstudenter i historie i treukers praksis ved museet som et ledd i

det nye studieemnet "Humanister i praksis" ved UiA. Formålet med ordningen er å gjøre humanistiske studier mer arbeidsrelevante. Studentene fikk innblikk i ulike arbeidsoppgaver ved museet, alt fra behandling og registrering av gjenstander, undersøkelser og kildesøk til skriving av en faglig basert artikkel til hjemmesidene våre. Det er andre året VAM er praksisbedrift. Både museet og universitetet ønsker å videreføre ordningen til neste år.

STØTTE OG TJENESTER TIL EKSTERNE AKTØRER OG MUSEER

Museer uten fylkeskommunalt driftstilskudd, lag og foreninger og andre ikke-kommersielle aktører, som har et kultur- eller naturhistorisk prosjekt de ønsker å realisere, kan søke Vest-Agder-museet om prosjektstøtte. Den årlige rammen er på 200 000 kroner, fordelt på to søknadsrunder.

DISSE PROSJEKTENE FIKK TILSKUDD I 2019:

Tildelinger 1. søknadsrunde, kunngjort på vestagdermuseum.no, april 2019:

Søker	Kommune	Prosjekt	Tildeling
Sykehusmuseet ved SSHF	Kristiansand	Jubileumsutstilling	10 000 kr
Bakke Kulturhistoriske forening	Flekkefjord	Lokalhistorisk formidling for barn og unge	15 000 kr
Flekkefjord Jernbanemuseum v/Flekkefjordbanens Venner	Flekkefjord		Utstillingsmontre 25 000 kr
Kristiansand Orlogsforening	Kristiansand	Innkjøp av pc og printer til registrering	10 000 kr
Knaben Gruvemuseum	Kvinesdal	Historiesti med informasjonstavler	20 000 kr
Flekkerøya historielag	Kristiansand	Intranettserver til utstillingen «Flekkerøya føritia»	20 000 kr
Totalt			100 000 kr

Tildelinger 2. søknadsrunde, kunngjort på vestagdermuseum.no, oktober 2019:

Søker	Kommune	Prosjekt	Tildeling
Kystmuseet Fedrenes Minne	Flekkefjord	Kopi av gullfunnet på Hidra i 1845	10 000 kr
Listeskøyta Kystkultursenter	Farsund	Utstyr til registrering av gjenstander	12 000 kr
Sissel Olaug Klokkhammer	Farsund	Abraham Berge – dokument- og bildesamling	10 000 kr
Stiftelsen Det gamle posthuset	Audnedal	Restaurering av vinduer	5 300 kr
Stiftelsen Porsmyr	Songdalen	Flytting og utvidelse av tekstilavdeling	18 000 kr
Søgne gamle prestegård	Søgne	Fornyelse av Landbruksutstilling med oppførelse av sjøbod	15 000 kr
Hægeland Bygdemuseum/ Hægeland Sogelag	Vennesla	PC m.m. til registrering av gjenstander	9 500 kr
Vennesla Historielag	Vennesla	Innsamling og registrering av stedsnavn i nedre Vennesla	20 000 kr
Totalt			99 800 kr

VAM yter også råd og faglig bistand og har vært på flere befaringer i 2019. Tjenesten er gratis og er tilgjengelig for museer, lag og foreninger og andre som arbeider med kulturhistorisk materiale og formidling. Museet tilbyr i tillegg utlån av utstillingsutstyr og utskriftstjenester til sterkt reduserte priser til andre museer og samarbeidspartnere. Utstyrsbanken har i 2019 blitt betydelig utvidet med nye telt, sammenleggbare bord, projektor, visnings skjerm og utstillingsbyster.

VAM har tilbudt tre kurs i 2019: Minneinnsamling med Memoar, kurs i gjenstandsvurderinger i samarbeid med Aust-Agder museum og arkiv og formidlingskurs for sommeransatte. Museet har også bidratt med faglig innhold til Vest-Agder Museumslags høstseminar på Knaben.

VESTAGDERMUSEET

VI FORTELLER DIN HISTORIE

Vest-Agder-museet IKS
Odderøyveien 21
4610 Kristiansand
vestagdermuseet.no